

صبح جمعه
۹۷/۷/۲۰

سال یازدهم انسانی

۲۰مهرماه ۹۷

شماره داوطلبی:

مدت پاسخ گویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۳۰

نام درس	تعداد سؤال	شماره‌ی سؤال	شماره‌ی صفحه	زمان پاسخ گویی
فارسی (۲)	۲۰	۱-۲۰	۴-۵	۱۵ دقیقه
عربی زبان قرآن (۲)	۱۰	۲۱-۳۰	۶	۱۰ دقیقه
دین و زندگی (۲)	۱۰	۳۱-۴۰	۷-۸	۱۰ دقیقه
زبان انگلیسی (۲)	۱۰	۴۱-۵۰	۹	۱۵ دقیقه
زبان انگلیسی (۲) (شاهد «گواه»)	۱۰	۵۱-۶۰	۱۰	۱۵ دقیقه
ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۶۱-۷۰	۱۱-۱۲	۱۵ دقیقه
علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۷۱-۸۰	۱۳-۱۴	۱۰ دقیقه
تاریخ (۲)	۱۰	۸۱-۹۰	۱۵-۱۶	۱۵ دقیقه
جغرافیا (۲)	۱۰	۹۱-۱۰۰	۱۷-۱۸	۱۵ دقیقه
جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۹	۱۰ دقیقه
فلسفه	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۲۰	۱۰ دقیقه
روان‌شناسی	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۲۱-۲۲	۱۰ دقیقه
نظرخواهی حوزه	۵	۲۹۴-۲۹۸	۲۳	-

برای دیدن تحلیل آزمون امروز و آگاهی یافتن از
ویژگی‌ها و نکات آموزشی آزمون بعدی همین امروز به
سایت www.kanoon.ir مراجعه نمایید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان:

نام طرحان	نام درس
محسن اصغری، علیرضا جعفری، ابراهیم رضایی مقدم، محمدرضا زرسنج، مریم شمیرانی، کاظم کاظمی، محمدجواد محسنی، الهام محمدی، سیدمحمدعلی مرتضوی، مرتضی منشاری، حسن وسکری	فارسی (۲)
مریم آقایی، علی اکبر ایمان پرور، حسام حاج مؤمن، رضا معصومی	عربی زبان قرآن (۲)
محمد آقاصالح، محمد رضایی بقا، فردین سماقی، محمدعلی عبادتی، مرتضی محسنی کبیر	دین و زندگی (۲)
مهدی احمدی، میرحسین زاهدی، عبدالرشید شفیعی، جواد مؤمنی، محمد رحیمی نصر آبادی	زبان انگلیسی (۲)
فرداد روشنی، حمید زرین کفش، امیرزراندوز	ریاضی و آمار (۲)
محسن اصغری، سعید جعفری، هژبر رحیمی، مهناز شریفی، عارفه سادات طباطبایی نژاد، اعظم نوری نیا	علوم و فنون ادبی (۲)
هژبر رحیمی، مهدی کاردان، الهام میرزائی، حبیبه محبی، بهروز یحیی	تاریخ (۲)
هژبر رحیمی، محمدابراهیم علی نژاد، الهام میرزایی، حبیبه محبی، بهروز یحیی	جغرافیا (۲)
هژبر رحیمی، محمدابراهیم علی نژاد، حامدمغربی سینکی، مجتبی مهنائی، الهام میرزائی	چهارم شناسی (۲)
محمدحسین امامی، ناهید جوهریان، فرحناز خان محمدی، عاطفه ربابه صالحی	فلسفه
هژبر رحیمی، محمدابراهیم علی نژاد، مجتبی مهنائی، حامد مغربی سینکی، الهام میرزایی	روان شناسی

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	گزینشگر	مسئول درسی	ویراستار استاد	ویراستار دانشجو
فارسی (۲)	الهام محمدی	الهام محمدی	مریم شمیرانی، مرتضی منشاری	
عربی زبان قرآن (۲)	مریم آقایی	مریم آقایی	حسام حاج مؤمن، درویشعلی ابراهیمی	ماتده شاهمرادی
دین و زندگی (۲)	محمد رضایی بقا	محمد رضایی بقا	سکینه گلشنی، سیاوش یوسفی	
زبان انگلیسی (۲)	جواد مؤمنی	جواد مؤمنی	عبدالرشید شفیعی	
ریاضی و آمار (۲)	حمید زرین کفش	حمید زرین کفش	محمد بحیرایی، سهیل حسن خان پور	
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری نیا	اعظم نوری نیا	حسن وسکری، الهام محمدی	مجتبی مهنائی
تاریخ (۲)	حبیبه محبی	حبیبه محبی		ماتده شاهمرادی
جغرافیا (۲)	حبیبه محبی	حبیبه محبی		
چهارم شناسی (۲)	هژبر رحیمی	هژبر رحیمی	الهام میرزائی	معصومه حسینی صفا
فلسفه	عاطفه ربابه صالحی	عاطفه ربابه صالحی	فرحناز خان محمدی	معصومه حسینی صفا
روان شناسی	هژبر رحیمی	هژبر رحیمی	الهام میرزائی	معصومه حسینی صفا

گروه فنی و تولید

مدیر گروه: لیلا فیروزی (اختصاصی)

مسئول دفترچه: حبیبه محبی (اختصاصی)

حروف نگاری و صفحه آرایی: مهشید ابوالحسنی

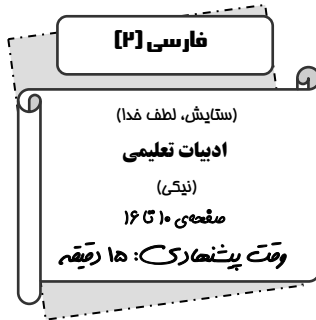
مدیر واحد مستندسازی و مطابقت با مصوبات: مریم صالحی

مسئول دفترچه: مستندسازی، زهره قموشی

نظارت چاپ: سوران نعیمی

سید محمدعلی مرتضوی (عمومی)

معصومه شاعری (عمومی)

۱- معنای واژه‌های «صنع، زرخندان، تیمار، دغل» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) احسان، چانه، غمخواری، چپلوسی
(۲) آفریدن، چانه، پرستاری، ناراستی
(۳) آفریدن، چاه، خدمت، مکار
(۴) نیک، گونه، اندیشه، دشمن

۲- کاربرد معنایی «یقین» در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) یقین، مرد را دیده، بیننده کرد / شد و تکیه بر آفریننده کرد
(۲) عیان بین باش نه خودبین در این راه / که خودبین را یقین راند همی شاه
(۳) یقین جوی و یقین از دست مگذار / یقین بنماید ناگاه دیدار
(۴) اگر عین یقین اینجا نباشد / در این ره مرد دل دانا نباشد

۳- در متن زیر، چند غلط املایی وجود دارد؟

«اگر به خلاف آن کاری افتد، کرم و همیت و شهامت او سرزنش نگردد و با سعادت شهادت او را ثواب مجاهدت فراهم آید. پس خویشتن بر گردن ماهی خوار افکند و حلق او محکم بیفشرد.»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴- آرایه‌ی مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) مرو به خانه ارباب بی‌مروت دهر / که گنج عافیت در سرای خویشتن است (حسن تعلیل)
(۲) جهان دل نهاده بدین داستان / همان بخردان نیز و هم راستان (مجاز)
(۳) با تهی چشمان چه سازد نعمت روی زمین / سیری از خرمن نباشد دیده غراب را (تشخیص)
(۴) عشق و مستوری نباشد پای گو در دامن آور / کز گریبان ملامت سر بر آوردن نیارد (کنایه)

۵- کدام گزینه به درستی آرایه‌های دو بیت زیر را مشخص می‌کند؟

«ای بلبل خوش‌سخن چه شیرین‌نفسی / سرمست هوا و پای‌بند هوسی
ترسم که به یاران عزیزت نرسی / کز دست و زبان خویشتن در قفسی»

- (۱) حس‌آمیزی - مراعات‌نظیر - تشبیه
(۲) تضاد - تشخیص - مجاز
(۳) حس‌آمیزی - استعاره - کنایه
(۴) حس‌آمیزی - تشبیه - تشخیص

۶- آرایه‌های بیت «جوهر مجنون نداری گرد این وادی مگرد/ نیست آهویی در این صحرا که شیر اندام نیست» در کدام گزینه تماماً درست است؟

- (۱) استعاره، کنایه، تشبیه
(۲) جناس، تضاد، کنایه
(۳) استعاره، کنایه، تضاد
(۴) مجاز، جناس، تشبیه

۷- در کدام گزینه «مفعول» نمی‌یابید؟

- (۱) کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای
(۲) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش / ز دیوار محرابش آمد به گوش
(۳) در نابسته احسان گشاده‌ست / به هر کس آن چه می‌بایست، داده‌ست
(۴) کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه

۸- در کدام گزینه وابسته پسین از نوع «صفت مبهم» به کار رفته است؟

- (۱) آن یکی دست تو گیرد وان دگر پرسش کند / وان دگر از لعل و شکر پیش باز آرد زکات
(۲) چه غروری است در این سلطنت ای یوسف مصری / که دگر پرسش حال پدر پیر نکردی
(۳) دل‌بستگی نیست به کام دو جهانم / با من بگذارید غم یار و دگر هیچ
(۴) دگر پرسش، معانی و بیان بود / ز تشبیهات و از اقسام آن بود

۹- در میان گروه واژه‌های زیر، به ترتیب چند رابطه از نوع ترادف و تضمن وجود دارد؟

(ادبار و اقبال)، (محمل و مهد)، (رایت و بیرق)، (دست و بدن)، (بیعت و میثاق)، (تند و ترش)، (ورزش و فوتبال)، (هنر و نقاشی)، (پروانه و ملخ)

- (۱) سه - سه (۲) سه - چهار (۳) چهار - چهار (۴) چهار - سه

۱۰- در ابیات کدام گزینه، فعل «شد» در معنای غیر اسنادی به کار رفته است؟

- (الف) چو شد زهر عادت مضرت نبخشد / به مرگ آشنا کن به تدریج جان را
(ب) دانم که سرم روزی در پای تو خواهد شد / هم در تو گریزندم دست من و فتراکت
(ج) دی شد و بهمن گذشت فصل بهاران رسید / جلوه گلشن به باغ همچو نگاران رسید
(د) شد آن زمان که به شمشیر کار باید کرد / کنون به نامه همی کرد باید و به زبان
(ه) شد آسمان ز کرده پشیمان در این عمل / لیک آن زمان که تیر خطا از کمان گذشت

- (۱) الف، د، ه (۲) ب، ج، د (۳) ب، ه، الف (۴) ج، د، ه

۱۱- مفهوم واژه «دست» در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) نیست بر بالای دست خاکساری هیچ دست / خشت خم می‌نوشد اول، باده سرجوش را
- ۲) گر دست به خاک برنهی کاین جا کیست / آواز آید که حال معشوقم چیست
- ۳) تا دست به بیعت وفایت سودم / در خانه نشستم و فروآسودم
- ۴) تویی که دست تو با خامه سیاه نزار / رخ عدو سیه و خاطرش نزار آورد

۱۲- در میان ابیات زیر چند «جهش ضمیر» وجود دارد؟

- الف) نه بیگانه تیمار خوردهش نه دوست / چو چنگش، رگ و استخوان ماند و پوست
- ب) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش / ز دیوار محرابش آمد به گوش
- ج) بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش
- د) دگر روز باز اتفاق اوفتاد / که روزی‌رسان قوت روزش بداد

۱) سه   ۲) چهار   ۳) پنج   ۴) شش

۱۳- بیت زیر، با همه ابیات قرابت مفهومی دارد به جز ...

«چه در کار و چه در کار آزمون / نباید جز به خود محتاج بودن»

- ۱) گنج زری بود در آن خاکدان / چون پری از دیده مردم نهان
- ۲) غیر، که غافل ز دل زار توست / بی‌خبر از مصلحت کار توست
- ۳) خواهش مرهم ز دل خویش کن / هر چه طلب می‌کنی از خویش کن
- ۴) چشم فروسته اگر واکنی / در تو بود هر چه تمنا کنی

۱۴- بیت زیر، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

«رزق هر چند بی‌گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها»

- ۱) مرغ دست‌آموز روزی بی‌نیاز است از طلب / در تلاش این شکار دام دست و پا مزن
- ۲) آفتاب از لعل غافل نیست در زندان سنگ / از تلاش رزق با بی‌دست و پای فارغم
- ۳) شد به لب واکردنی گنجینه گوهر صدف / در تلاش رزق، آدم بی‌دهن باشد چرا
- ۴) تلاش روزی نهاده، مشتاق / مکن ورنه برو بیهوده می‌کوش

۱۵- مفهوم بیت کدام گزینه با بیت «گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت / قطره باران ما گوهر یک دانه شد» قرابت دارد؟

- ۱) در دل تنگم ز داغ عشق شمعی برفروز / خانه تن را چراغی از دل بیدار ده
- ۲) شکر توام ز تیغ زبان موج می‌زند / چون آب اگر چه خون مرا نوش کرده‌ای
- ۳) دعای صبح و آه شب کلید گنج مقصود است / بدین راه و روش می‌رو که با دلداز پیوندی
- ۴) خانه دل ما را از کرم عمارت کن / پیش از آن که این خانه رو نهد به ویرانی

۱۶- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- ۱) بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش
- ۲) بهشت گرچه پر آسایش است و ناز و نعیم / جز آن متاع نیایی که خود فرستادی
- ۳) بر آن خورد سعدی که بیخی نشانند / کسی برد خرمن که تخمی فشانند
- ۴) سعادت به بخشایش داور است / نه در چنگ و بازوی زورآور است

۱۷- بیت زیر، با کدام بیت تقابل مفهومی دارد؟

«کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستیم از هیچ آگاه»

- ۱) عقل اگر از تو وجودی پی برد / لیک هرگز، ره به کُنهت (= باطن) کی برد
- ۲) ذره ذره در دو گیتی فهم توست / هر چه را گویی خدا آن فهم توست
- ۳) عقل و جان و دین و دل درباختیم / تا کمال ذره‌ای بشناختیم
- ۴) عقل در سودای او حیران بماند / جان ز عجز انگشت در دندان بماند

۱۸- مفهوم بیت «کسی نیک ببیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای» به کدام گزینه، نزدیک‌تر است؟

- ۱) خواهی که خدای بر تو بخشد / یا خلق خدای کن نکویی
- ۲) کسی دانه نیک‌مردی نکاشت / کرو خرمن کام دل برنداشت
- ۳) خویشتن را خیر خواهی، خیر خواه خلق باش / زان که هرگز بد نباشد نفس نیک‌اندیش را
- ۴) به نیک و بد چو بباید گذاشت، این بهتر / که نام نیک به دست آوری و بگذاری

۱۹- کدام بیت با عبارت زیر قرابت مفهومی ندارد؟

«مردان بار را به نیروی همت کشند، نه به قوت تن.»

- ۱) همت قوی کن از مدد رهروان عشق / کان بار را به قوت همت توان کشید
- ۲) شیوه ارباب همت نیست جود ناتمام / رخصت دیدار دادی، طاققت دیدار ده
- ۳) به بازو توانا نباشد سپاه / برو همت از ناتوانان بخواه
- ۴) شود مرد را قدر عالی ز همت / نه مرد است آن کس که همت ندارد

۲۰- ابیات کدام گزینه، با هم تناسب مفهومی دارند؟

- ۱) بلند آن سر، که او خواهد بلندش / نژند آن دل، که او خواهد نژندش
- گه نهد بر فرق نرگس تاج زر / گه کند در تاجش از شبنم گهر
- ۲) در نایسته احسان گشاده‌ست / به هر کس آنچه می‌بایست، داده‌ست
- چو بخشایش آورد نیکی‌دهش / به نیکی ببايد سپردن رهش
- ۳) به ترتیبی نهاده وضع عالم / که نی یک موی باشد بیش و نی کم
- هست در هر ذره درگاهی دگر / پس ز هر ذره بدو راهی دگر
- ۴) خرد را گر نبخشد روشنایی / بماند تا ابد در تیره‌رایی
- عقل را چون دید بینایی گرفت / علم دادش تا شناسایی گرفت

عربی زبان قرآن [۳]

مواعظ قیمه

ترجمه‌ی درس (۱)

صفحه‌ی (۴۵)

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

■ عین الأصحّ والأدقّ في الجواب للترجمة أو التعريب للعبارة التالية: (۲۱-۲۴)

۲۱- «عليك الاهتداء بنماذج القرآن التربوية التي من أهمها التواضع الذي ليست صفة أجمل منه!»

- (۱) هدایت شدن به نمونه‌های تربیتی قرآن بر تو لازم است که مهم‌ترین آن‌ها تواضع است که صفت زیباتر از آن نیست!
- (۲) تو با نمونه‌های پرورش قرآن هدایت شده‌ای که مهم‌تر از تواضع که زیباترین خصلت است، در آن‌ها نیست!
- (۳) بر تو هدایت‌جویی از الگوهای تربیت قرآنی واجب است که تواضع از اهم آن‌هاست که زیباتر از آن صفتی نیست!
- (۴) باید با الگوهای پرورشی قرآن راهنمایی شوی که از مهم‌ترین‌شان فروتنی است که از آن خصلتی زیباتر نیست!

۲۲- عین الخطأ:

- (۱) «شرّ إخوانكم من سكت عن عيوبكم!»: بدترین برادرانتان کسی است که درباره‌ی عیب‌هایتان سکوت کرد!
- (۲) «دعّ المُعجب بنفسه تُعاقبه و تُرض الله!»: خودپسند را واگذار تا او را کیفر دهی و خدا را خشنود کنی!
- (۳) «المجالسُ أمانةٌ عندكم فاحفظوا ما تسمعون!»: هم‌نشین نزد شما امانت است، پس آن‌چه را که می‌شنوید نگاه دارید!
- (۴) «لايحبّ الناسُ ذلك الرجل لشرّ كلامه.»: مردم آن مرد را به‌خاطر بدی کلامش دوست ندارند.

۲۳- عین الصحیح:

- (۱) «أحبُّ عباد الله إلى الله أفعمهم لعباده.»: بهترین بندگان نزد خدا سودمندترین آن‌ها برای بندگانش هستند.
- (۲) «ذلك الأستاذ يُقدّمنا مواعظ تربوية في الجامعة.»: آن استاد پندهایی تربیتی در دانشگاه به ما ارائه می‌کند.
- (۳) «كان الفلاح يُستخدم حُمير لِحصاد القمح في المزرعة.»: کشاورز خران را برای برداشت گندم در مزرعه به کار می‌گیرد.
- (۴) «أغضض من صوتك حين نامَ الطفل يا بُني!»: صدایت را پایین بیاور هنگامی که پسرکم خواب است ای کودک!

۲۴- «پدران و مادران فرزندان‌شان را به یادگیری هنرهای سودمند راهنمایی می‌کنند.»

- (۱) يُرشد الآباء والأُمهات أولادهما إلى تعليم الفنون النافعة.
- (۲) يُرشد الآباء والأُمهات أولادهم إلى تعلّم الفنون النافعة.
- (۳) الآباء والأُمهات يُرشدون الأولاد إلى تعليم الفنون النافع.
- (۴) يُرشد الوالدان أولادهما حتّى يعلّموا فنوناً نافعة.

۲۵- عین الخطأ في المترادف أو المتضادّ لما أُشير إليه بخط:

- (۱) إنّ سلوك الشهداء نموذجٌ مثاليٌّ لشباب بلادنا! (= أسوة)
- (۲) «و لا تصعّر خدك للناس و لا تمش في الأرض مرحاً.» (= متكبراً)
- (۳) «إن أنكر الأصوات لصوت الحمير.» (= أجمل)
- (۴) على المواطنين أن يقتصدوا في استهلاك الماء! (= استفادة)

۲۶- عین الجواب الصحیح للفرغين: «إنّ... هم الذين يُعجبون بأنفسهم و لهذا... الآخرون عنهم!»

- (۱) النَّاهين - يُشبهه
- (۲) المختالين - يُشبهه
- (۳) المختالين - يبتعد
- (۴) النَّاهين - يبتعد

■ ■ اقرأ النصّ التالي ثمّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النصّ: (۲۷- ۳۰)

«بُنِيَ مَسْجِدٌ فِي مَدِينَةٍ. فَسَأَلَ بَهْلُولٌ عَنِ سَبَبِ بِنَاءِ الْمَسْجِدِ. قَالَ بَانِيهِ: «مَا بُنِيَ هَذَا الْمَسْجِدُ إِلَّا لِاِكْتِسَابِ الثَّوَابِ.» فَقَصَدَ بَهْلُولٌ أَنْ يَخْتَبِرَ مِقْدَارَ إِخْلَاصِ الْبَانِي. فَأَمَرَ أَنْ يُكْتَبَ عَلَى جِدَارِ الْمَسْجِدِ: قَدْ بُنِيَ هَذَا الْمَكَانُ الْمُقَدَّسُ بِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ الْمُحْسِنِ بَهْلُولٍ. لَمَّا انْتَشَرَ هَذَا الْخَبَرُ شَكَرَهُ النَّاسُ. سَمِعَ الْبَانِي هَذَا الْخَبَرَ وَغَضِبَ شَدِيداً وَجَاءَ عِنْدَ بَهْلُولٍ وَقَالَ: أَيُّهَا الْمَكَارُ! النَّاسُ يَتَحَدَّثُونَ عِنْدَكَ، هَذَا لَا يُمْكِنُ! الْيَوْمَ التَّالِيَّ شَاهَدَ النَّاسُ أَنَّ الرَّجُلَ حَذَفَ اسْمَ بَهْلُولٍ وَكَتَبَ اسْمَهُ. لَمَّا سَمِعَ بَهْلُولُ الْخَبَرَ ابْتَسَمَ وَقَالَ: «إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ.»

۲۷- عین الخطأ حسب النصّ:

- (۱) شَكَرَ النَّاسُ بَهْلُولاً.
- (۲) فَرِحَ بَانِي الْمَسْجِدِ مِنْ عَمَلِ بَهْلُولٍ.
- (۳) الرَّجُلُ الْبَانِي حَذَفَ اسْمَ بَهْلُولٍ عَنِ جِدَارِ الْمَسْجِدِ.
- (۴) أَمَرَ بَهْلُولٌ أَنْ يُكْتَبَ اسْمُهُ عَلَى جِدَارِ الْمَسْجِدِ.

۲۸- على حسب النصّ، «كان هدفُ بَهْلُولٍ عن كتابةِ اسمه على الجدار أن...»

- (۱) يَشْتَهَرُ فِي الْمَدِينَةِ.
- (۲) يُعَيِّنُ إِخْلَاصَ الْبَانِي وَنِيَّتَهُ.
- (۳) يَعْرِفُهُ النَّاسُ.
- (۴) لَا يَبْحَثُ النَّاسُ عَنْ بَانِيهِ.

۲۹- عین الصحیح عن «يتحدّثون»:

- (۱) فعل مضارع - جمع مذكر للغائبين - ثلاثي مزيد من باب «تفعل»
- (۲) مضارع - جمع مذكر غائب (لغائبين) - لازم - معلوم - ثلاثي مزيد من باب «تفعليل»
- (۳) فعل - متعدّد - معلوم - ثلاثي مزيد - معرب
- (۴) فعل - مضارع - مجهول - ثلاثي مزيد من باب تفعيل

۳۰- عین الصحیح في نوعية كلمة «مسجد» و محلّها الإعرابيّ في النصّ:

- (۱) اسم - مفرد - مذكر - معرب / فاعل و مرفوع
- (۲) مفرد - مذكر - مبني / نائب فاعل و مرفوع
- (۳) اسم - مفرد - مذكر - معرب / نائب فاعل و مرفوع
- (۴) اسم - مفرد - مذكر - معرب / مفعول و منصوب

دقت داشته باشید که باب «تفعل» در اولین صیغه ماضی خود یک حرف اضافه‌تر از باب «تفعیل» دارد.

دانش‌آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

دین و زندگی [۳]

تفکر و اندیشه

هدایت الهی

صفحه‌ی ۱۳۴

رویت پیشنهادی: ۱۰ رقیبه

۳۱- آیه شریفه «وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ» به کدام دسته از نیازهای انسان اشاره دارد و پاسخ آن، چگونه تعبیه شده است؟

- (۱) طبیعی و غریزی - انسان باید با عقل خود در پیام الهی تفکر کند و با کسب معرفت، راه صحیح زندگی را بیابد.
- (۲) بنیادین و اساسی - در عالم طبیعت آماده شده و راه آگاه شدن از آن‌ها به انسان اعطا گردیده است.
- (۳) بنیادین و اساسی - انسان باید با عقل خود در پیام الهی تفکر کند و با کسب معرفت، راه صحیح زندگی را بیابد.
- (۴) طبیعی و غریزی - در عالم طبیعت آماده شده و راه آگاه شدن از آن‌ها به انسان اعطا گردیده است.

۳۲- ایجاب کننده‌ی ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری کدام می‌باشد؟

- (۱) احتیاج دائمی انسان به داشتن پاسخی که منحصرأ نیازهای طبیعی و غریزی انسان را شامل شود و سعادت او را تضمین کند.
- (۲) احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که منحصرأ به سؤال «انسان برای چه زندگی می‌کند؟» پاسخ صحیح دهد و رضایت از زندگی را در پی داشته باشد.
- (۳) احتیاج دائمی انسان به داشتن نیازهایی که با پاسخ به آن‌ها، آرام گیرد و از سطح زندگی روزمره فراتر رود.
- (۴) احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخ‌گوی همه جانبه‌ی نیازهایش باشد و رستگاری او را ضمانت کند.

۳۳- آیه شریفه «إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ» و حدیث شریف امام علی بن حسین (ع) که می‌فرماید: «خدا یا! ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده‌ای» به ترتیب مؤید کدام نیازهای برتر هستند؟

- (۱) شناخت هدف زندگی - درک آینده‌ی خویش
- (۲) شناخت هدف زندگی - شناخت هدف زندگی
- (۳) درک آینده‌ی خویش - درک آینده‌ی خویش
- (۴) درک آینده‌ی خویش - شناخت هدف زندگی

۳۴- به کدام سبب پاسخ به نیازهای برتر باید درست و قابل اعتماد باشد و پاسخ به سؤالات اساسی بشر از چه راهی حاصل می‌شود؟

- (۱) زیرا عمر آدمی برای تجربه کردن پاسخ‌های احتمالی، کافی نیست. - واگذاری به احساسات و سلیقه فردی
- (۲) زیرا عمر آدمی برای تجربه کردن پاسخ‌های احتمالی، کافی نیست. - با کنار هم قرار دادن عقل و وحی
- (۳) چون ابعاد مختلف آدمی با یکدیگر پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی دارند. - با کنار هم قرار دادن عقل و وحی
- (۴) چون ابعاد مختلف آدمی با یکدیگر پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی دارند. - واگذاری به احساسات و سلیقه فردی

۳۵- به کدام جهت سرگردانی انسان امروز، بیشتر از گذشته است؟

- (۱) بسیاری از مکاتب فکری قادر به پاسخ‌گویی به سؤالات برتر انسان نیستند.
- (۲) انسان امروز، بیشتر به این نکته پی برده که بی‌توجهی به سؤال‌های اساسی عواقب زیانباری دارد.
- (۳) عطش انسان در پاسخ به نیازهای برتر بیشتر شده است.
- (۴) امروزه بازار پاسخ به سؤال‌های برتر توسط مکاتب مختلف، داغ‌تر از گذشته است.

۳۶- تمام سؤالات مربوط به وجود جهان بعد از مرگ، مرتبط با نیاز برتر ... می‌باشد و مصراع ... با آن ارتباط مفهومی دارد.

- (۱) درک آینده‌ خویش - «از کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود»
 (۲) درک آینده‌ خویش - «به کجا می‌روم آخر نمایی وطنم»
 (۳) شناخت هدف زندگی - «از کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود»
 (۴) شناخت هدف زندگی - «به کجا می‌روم آخر نمایی وطنم»

۳۷- اگر در پی آن بر آییم تا مصداقی قرآنی برای ابتدای این فرمایش گران‌بهای امام کاظم (ع): «ای هشام، خداوند رسولانش را به سوی

بندگان نفرستاد، جز برای آنکه بندگان در پیام الهی تعقل کنند.» بیابیم، کدام آیه وافی به این مقصود ما خواهد بود؟

- (۱) «رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِنَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ...»
 (۲) «إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ»
 (۳) «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا...»
 (۴) «... أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ...»

۳۸- از آیه شریفه «رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِنَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حِجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...» چند مورد از موضوعات زیر مستفاد می‌گردد؟

- (الف) زیانکاران کسانی‌اند که خودشان را دچار زیان کرده‌اند و از ارسال پیامبران الهی در بین خودشان بهره نبرده‌اند.
 (ب) ارسال رسولان بشارت دهنده و انذار کننده، برای آن است که برای مردم در مقابل خداوند عذری نباشد.
 (ج) پاسخ به نیازهای برتر انسان باید کامل، درست و همه جانبه باشد تا همه ابعاد انسان را در بر بگیرد.
 (د) راه بهانه‌گیری از طریق اتمام حجت بر انسان و اختیاری بودن هدایت، مسدود شده است.

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۹- عام و همگانی بودن هدایت الهی برای همه مخلوقات، ناشی از چیست و کدام آیه به این اصل اشاره دارد؟

- (۱) آفرینش حکیمانه الهی - «رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى»
 (۲) نبود جهل و ناآگاهی در خدا - «رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى»
 (۳) نبود جهل و ناآگاهی در خدا - «اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَ لِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ»
 (۴) آفرینش حکیمانه الهی - «اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَ لِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ»

۴۰- پاسخ‌گویی به «چرایی حیات» لزوم پاسخ به کدام نیاز برتر را ثابت می‌کند و عدم پاسخ‌گویی به آن، چه پیامدی دارد؟

- (۱) شناخت هدف زندگی - از دست دادن عمر
 (۲) درک آینده‌ خویش - عدم خوشبختی در سرای آخرت
 (۳) شناخت هدف زندگی - بی بهره ماندن از سرمایه‌های الهی
 (۴) درک آینده‌ خویش - دوری از نعمات الهی

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the answer on your answer sheet.

41-The fact that she is not fit for the job is beside the ...; she should have been informed of the requirements.

- 1) skill
2) point
3) hint
4) belief

42-Native speakers of Spanish languages ... in number from the small societies of at most 100 people to the large ones of at least 1 million.

- 1) range
2) appear
3) surf
4) reach

43-She was terribly sick at heart and made a ... with her eyebrows that she couldn't speak then.

- 1) sign
2) choice
3) point
4) rule

44-It was my mom's ... wish that we, my brother and I, will never leave our only sister alone in hardships.

- 1) packing
2) dying
3) bleeding
4) burning

45-Please feel free to share your comments and questions with us. As to our reply, meetings will surely be held to update you as soon as new information becomes ... .

- 1) wonderful
2) valuable
3) available
4) thoughtful

زبان انگلیسی (۲)

Understanding People
(Get Ready, Conversation,
New Words and
Expressions)

صفحه‌ی ۱۵ و ۲۳

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

As more and more languages become extinct every year— an estimated 20 languages per year — the question of a universal language becomes inevitable. Will the world someday speak one common language? Many experts believe that we are headed toward a world in which everyone will speak the same language, especially since globalization is making communication between even the most far-flung communities possible. Perhaps everyone would learn this language in addition to their native tongues.

When we posed this to many other linguistic experts, their responses ranged from “highly unlikely” to “not in a million years.” They claim that the diversity of languages will never fully disappear. They make the argument that language is not just for communicating, but it is also strongly tied to one’s sense of identity. By speaking a language, you establish that you are a member of a group, and by speaking the language of that group, you also communicate that history, culture, and values.

Despite the fact that globalization has narrowed down a variety of languages significantly, it has also renewed interest in native languages as well. With the Internet and advanced technology, scientists have been able to restore and protect many native languages. For example, Daryl Baldwin was able to use the Internet to teach himself the language of his ancestral tribe, the Miami of Oklahoma, even though there were no Miami speakers left. He in turn homeschooled his children in Miami and now directs a Miami language and cultural institute.

No one is absolutely positive about what will happen in the future. What is for certain is that we need to strive to preserve and appreciate this wonderfully rich and diverse world while there are still speakers of dying languages. Whether we continue on the path toward language unification or language diversity, cultural diversity should be and will be a part of our global society for many years to come.

46-Which of the following questions is the main focus of the passage?

- 1) What if everyone on Earth spoke the same language?
2) Will the world eventually only have one language?
3) What language will the world speak in the future?
4) Why the world can never have one universal language?

47-Which of the following is NOT supported in the passage?

- 1) Language is so closely connected to culture, family, and personal identity.
2) While new technology means that people all over the world are exposed to one universal language, it also means that there are new ways to help keep languages alive.
3) People always use language as a means of emphasizing their own identity.
4) There are many benefits to both individuals and society when everyone can understand each other.

48-What does the word “this” in the second paragraph refer to?

- 1) the question   2) communication   3) globalization   4) universal language

49-In the last paragraph of the passage the author emphasizes the importance of ... .

- 1) language unification   2) language diversity   3) cultural diversity   4) global society

50-The underlined word “responses” is closest in meaning to ... .

- 1) answers   2) circles   3) meanings   4) sentences

پاسخ دادن به این سوالات اجباری است و در تراز کل شما تأثیر دارد.

آزمون گواه (شاهد)

PART C: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the answer on your answer sheet.

51-I’ve been called for a/n ... for a manager’s job in an oil company.

- 1) communication   2) explanation   3) ceremony   4) interview

52-To avoid population density, the government should transfer the industrial centers from the capital to the ... .

- 1) contexts   2) regions   3) projects   4) cultures

53-Life was absolutely difficult when we had to ... on the little money father was earning.

- 1) imagine   2) exchange   3) exist   4) respect

54-Cheetahs being a/an ... animal to the north of Iran are seriously in danger of extinction.

- 1) native   2) favorite   3) active   4) strange

55-The book is designed so skillfully that it can enable the students to ... their goals in learning English better.

- 1) arrange   2) quit   3) meet   4) circle

56-The teacher you are speaking about is by no ... experienced. He is almost 22.

- 1) signs   2) prices   3) skills   4) means

PART D: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Ted Robinson had been worried all the week. Last Tuesday, he received a letter from the local police. In the letter he was asked to call the station. Ted wondered why he was wanted by the police, but he went to the station yesterday and now he is not worried anymore. At the station, he was told by a smiling policeman that they had found his bicycle. Five days ago, the policeman told him, they had found it in a small village. It is now being sent to his home by train. Ted was very surprised when he heard the news. He was amused, too, because he never expected he could find it. It was stolen twenty years ago when Ted was a boy of fifteen.

57-At first, Mr. Robinson was worried because ... .

- 1) he had lost his bicycle and didn’t find it
2) he was afraid of police and going to the station
3) someone had stolen his bicycle when he was a little boy
4) he didn’t know why he had to go to the police station

58-Someone had stolen his bicycle when ... .

- 1) he was twenty years old   2) he was fifteen years old
3) it was being sent to his home   4) police had found it in the village

59-The word “amused” in line 6 means ... .

- 1) feeling tired or impatient
2) feeling or showing happiness
3) unable to think clearly or to understand what is happening
4) thinking that somebody or something is funny, so that you laugh

60-When Ted knew that the police had found his bicycle, he was surprised because ... .

- 1) he didn’t believe it happened   2) he was very amused
3) they had sent the bicycle to him   4) police had found it in a village not in a town

ریاضی و آمار (۳)

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی تا

پایان ترکیب فصلی دو گزاره

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها) تا پایان ترکیب

فصلی دو گزاره)

فصل (۱) درس (۱) تا پایان ترکیب فصلی

دو گزاره

صفحه‌ی ۲ تا ۶

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۶۱- کدام گزینه در مورد «مفهوم گزاره» درست است؟

(۱) ارزش گزاره P می‌تواند گاهی درست و گاهی نادرست باشد.

(۲) هر جمله خبری، قطعاً یک گزاره است.

(۳) اگر یک جمله خبری، قابل ارزش‌گذاری نباشد، گزاره نیست.

(۴) عبارت $3 \geq \frac{1}{p}$ بیان‌گر یک گزاره نیست.

۶۲- چند مورد از گزاره‌های زیر، ارزش درست دارند؟

(الف) میانگین، میانه و مُد جزء شاخص‌های پراکندگی هستند.

(ب) رابطه $x^2 + y^3 = 5$ بیان‌گر یک تابع است. (x متغیر مستقل است)

(پ) رتبه‌ی دانش‌آموزان در کنکور، متغیری کمی با مقیاس فاصله‌ای است.

(ت) واریانس داده‌های $10, 10, 10, 10, 18$ برابر صفر است.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۶۳- نقیض گزاره «قد علی از محمد بلندتر است.» برابر کدام گزینه است؟

(۱) قد علی از محمد بلندتر نیست.

(۲) قد علی از محمد کوتاه‌تر است.

(۳) علی و محمد هم قد هستند.

(۴) علی و محمد هم قد نیستند.

۶۴- وضعیت ارزشی سه گزاره p ، q و r دارای ... حالت است و در ... تا از این حالت‌ها فقط یکی از گزاره‌ها درست است.

۳-۶ (۴)

۴-۶ (۳)

۳-۸ (۲)

۴-۸ (۱)

۶۵- ارزش کدام یک از گزاره‌های زیر نادرست است؟

(۱) عدد ۹ اول است یا عدد ۵ فرد و اول است.

(۲) عدد ۱۷ اول است و عدد ۹ مربع کامل یا زوج است.

(۳) عدد ۳۱ اول است یا عدد ۱۹ فرد و گنگ است.

(۴) $(9 + 6x + 4x^2)(2x - 3)$ اتحاد مجموع مکعب دو جمله است یا $(\frac{a}{4} - b)(a + \frac{b}{4})$ اتحاد مزدوج است.

۶۶- اگر بدانیم «عدد رو شده در پرتاب یک تاس اول یا زوج نیست.» در نتیجه:

- (۱) عدد رو شده قطعاً برابر ۱ است.
 (۲) عدد رو شده ممکن است ۵ باشد.
 (۳) عدد رو شده قطعاً ۲ است.
 (۴) عدد رو شده حتماً بزرگ‌تر از ۳ است.

۶۷- نقیض گزاره «سیمین اضافه وزن دارد یا سعید به شیراز سفر می‌کند.» کدام است؟

- (۱) سیمین اضافه وزن ندارد یا سعید به شیراز سفر نمی‌کند.
 (۲) سیمین ممکن است اضافه وزن داشته یا نداشته باشد ولی سعید به شیراز سفر نمی‌کند.
 (۳) سیمین اضافه وزن دارد یا سعید به شیراز سفر نمی‌کند.
 (۴) سعید به شیراز سفر نمی‌کند و سیمین اضافه وزن ندارد.

۶۸- اگر p گزاره‌ای درست باشد، در این صورت ارزش گزاره مرکب $(p \vee q) \wedge (\sim p \vee r)$ کدام است؟

- (۱) به ارزش q بستگی دارد.
 (۲) به ارزش r بستگی دارد.
 (۳) همواره درست است.
 (۴) همواره نادرست است.

۶۹- اگر p و q دو گزاره دلخواه باشند، در این صورت ارزش گزاره مرکب $(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$ زمانی درست است که ...

- (۱) p و q یکی از آن‌ها درست و دیگری نادرست باشد.
 (۲) p و q فقط هر دو نادرست باشند.
 (۳) p و q فقط هر دو درست باشند.
 (۴) p و q هر دو درست یا هر دو نادرست باشند.

۷۰- با توجه به جدول زیر، ستون مربوط به ارزش گزاره مرکب $(p \wedge q) \vee (\sim r)$ کدام است؟

$p \vee \sim q$	$q \wedge \sim r$	$(p \wedge q) \vee (\sim r)$
F	T	?
F	F	?
T	T	?

T	F
F (۲)	T (۱)
T	F
F	T
T (۴)	F (۳)
T	F

علوم و فنون ادبی (۲)

تاریخ ادبیات فارسی در

قرن‌های هفتم، هشتم و نهم

درس (۱)

صفحه‌ی ۱۳۱۲

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۷۱- هر یک از گزارش‌های زیر به ترتیب درباره‌ی سخن‌پردازان کدام گزینه است؟

- وی صاحب غزل‌های عرفانی زیبا است. مثنوی عشاق‌نامه‌ او مشهور است.

- از شاخص‌ترین شاعران عارف است، که در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه‌ای پدید آورد.

- کتاب او در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و

حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شده است.

(۱) خواجه کرمانی - جامی - حمدالله مستوفی

(۲) خواجه کرمانی - مولوی - عطاملک جوینی

(۳) فخرالدین عراقی - مولوی - عطاملک جوینی

(۴) جامی - فخرالدین عراقی - حمدالله مستوفی

۷۲- هر دو اثر کدام گزینه از نمونه‌های گرایش به پیچیده‌نویسی در قرن هفتم هجری است؟

الف) تاریخ و صاف

ب) طبقات ناصری

ج) تاریخ جهانگشای جوینی

د) مرصادالعباد

(۴) ب، د

(۳) الف، ج

(۲) ب، ج

(۱) الف، د

۷۳- کدام گزینه، توضیح درستی درباره‌ی وضعیت زبان و ادب فارسی در قرن هشتم است؟

(۱) رشد و گسترش زبان و ادب فارسی در سرزمین‌های اطراف متوقف شد.

(۲) قالب غزل به دلیل نابود شدن دربارهای ادب‌دوست، از رونق افتاد.

(۳) زبان شعر، جز در سروده‌های شاعران شاخصی چون حافظ به سستی گرایید.

(۴) اصفهان، مرکز ادبی در قرن هشتم هجری به شمار می‌رفت.

۷۴- کدام عبارت از نظر تاریخ ادبیات، کاملاً درست است؟

(۱) رساله‌ی دلگشا و موش و گربه از آثار منثور عبید زاکانی است.

(۲) نجم دایه عارف وارسته‌ی قرن هشتم، کتاب مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد را در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی نوشت.

(۳) شعر خواجه در مجموع کمال یافته و پخته است.

(۴) شمس قیس رازی صاحب یکی از مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بیان و نقد شعر است.

۷۵- کدام گزینه درباره‌ی نویسنده‌ی کتاب جامع‌التواریخ نادرست است؟

(۱) از چهره‌های علمی و سیاسی عصر ایلخانان به شمار می‌رود.

(۲) مهم‌ترین کتاب او به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.

(۳) اقدام مهم فرهنگی او تأسیس عمارت ربع رشیدی در شیراز بود.

(۴) وی وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو بود.

نوع نثر آثار با موضوع آن‌ها ارتباط مستقیم دارد. این نکته در به خاطر سپردن نوع و موضوع آثار به شما کمک می‌کند.

۷۶- کدام گزینه کاملاً درست بیان شده است؟

- (۱) خواجهی کرمانی چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است و از غزلیات حافظ بسیار تأثیر پذیرفته است.
- (۲) سلمان ساوجی در سرودن مثنوی جمشید و خورشید، توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است.
- (۳) تاریخ گزیده و صد پند از آثار معروف حمدالله مستوفی است.
- (۴) بی‌اعتباری دنیا و قناعت پیشگی در شعر ابن‌یمین، شاعر عصر سربداران، مورد تأکید قرار گرفته است.

۷۷- جاهای خالی عبارت زیر را کلمات کدام گزینه کامل می‌کند؟

«جامی معروف‌ترین شاعر قرن ... است که کتاب ... را به تقلید از ... نوشت و در کتاب ... خود نیز شیوه ... عطار را در بیان حقایق

... به کاربرد. او هم‌چنین مثنوی تحفة‌الاحرار را به پیروی از ... سروده است.»

(۱) نهم - بهارستان - بوستان - الهی‌نامه - تذکرة الاولیا - اخلاقی - مولوی

(۲) هشتم - الهی‌نامه - گلستان - تذکرة الاولیا - نفحات الانس - عرفانی - نظامی

(۳) نهم - بهارستان - گلستان - نفحات الانس - تذکرة الاولیا - عرفانی - نظامی

(۴) نهم - الهی‌نامه - بوستان - بهارستان - سبحة‌الابرار - اخلاقی - مولوی

۷۸- کدام گزینه درباره‌ی تاریخ ادبیات قرن هفتم نادرست است؟

- (۱) سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت ۳۰۰ سال سبک غالب متون ادب فارسی بود.
- (۲) در اواخر دوره مغول، بساط حکومت آخرین خلیفه عباسی برچیده شد و زبان عربی و نگارش به آن از رونق افتاد.
- (۳) زبان و ادبیات فارسی در این دوره دچار سستی و نابسامانی گردید.
- (۴) در این دوره قالب‌های جدیدی در شعر و نثر پدید نیامد.

۷۹- تمامی شخصیت‌های کدام گزینه، از شخصیت‌های قرن هفتم هستند؟

- (۱) سعدی، عطاملک جوینی، ابن‌یمین (۲) فخرالدین عراقی، مولوی، سلمان ساوجی
- (۳) خواجه رشیدالدین فضل‌الله، سعدی، عبید زاکانی (۴) شمس قیس رازی، عطاملک جوینی، فخرالدین عراقی

۸۰- کدام گزینه در مورد تاریخ ادبیات و شخصیت‌های قرن نهم نادرست است؟

- (۱) دولت‌شاه سمرقندی، تذکرة دولت‌شاه را به تشویق امیرعلی شیرنوبی در شرح احوال بیش از صد تن از عارفان ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف نوشت.
- (۲) شاه نعمت‌الله ولی در تصوّف و طریقت مقامی بلند داشته و سرسلسله صوفیان نعمت‌اللهی به‌شمار می‌رود. دیوان شعر او مضامین عرفانی دارد.
- (۳) پس از مرگ تیمور، شاهرخ با علاقه‌ای که به هنر و فرهنگ اسلامی پیدا کرده بود، از هنرمندان خوش‌نویس، نقّاش و شاعر حمایت نمود.
- (۴) در این دوره ادبیات رونقی تازه گرفت و کتاب‌های ارزشمندی نوشته شده هر چند این رونق بنیادی نبود و کتاب‌های تحقیقی این دوره عمدتاً سطحی و ادبیات نیز تقلیدی و فاقد نوآوری بود.

وسعت پیشینه‌های تاریخ و جغرافیا

۱۵ رتبه

تاریخ [۲]

تاریخ‌شناسی

منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران

دوران اسلامی

درس (۱)

صفحه‌ی ۱۲۵۲

۸۱- با توجه به سؤالات مطرح شده، کدام گزینه درباره «کتاب فتوحات شاهی» صحیح می‌باشد؟

الف) از نظر شیوه نگارش با کدام کتاب مشابه است؟

ب) کدام اثر مانند این کتاب درباره زندگی یک پادشاه می‌باشد؟

(۱) زندگی شگفت‌آور تیمور - شاه اسماعیل‌نامه

(۲) تاریخ عالم آرای عباسی - ظفرنامه

(۳) شاه اسماعیل‌نامه - تاریخ عالم آرای عباسی

(۴) شاه اسماعیل‌نامه - زندگی شگفت‌آور تیمور

۸۲- کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

الف) کدام شیوه تاریخ نگاری از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد؟

ب) کتاب تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف کدام تاریخ‌نگار است؟

پ) کدام کتاب‌ها اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شوند؟

(۱) تاریخ‌های منظوم - حمدالله مستوفی - اندرزنامه‌ها

(۲) تک‌نگاری - ابن عربشاه - سیاست‌نامه

(۳) تک‌نگاری - اسکندر بیک ترکمان - سفرنامه‌ها

(۴) تاریخ‌های منظوم - قاسمی حسینی گنابادی - سفرنامه‌ها

۸۳- چند مورد از آثار زیر نادرست هستند؟

الف) کتاب تاریخ طبری تألیف محمدبن جریر طبری است.

ب) نگارش کتاب جامع‌التواریخ در عصر ایلخانان به پایان رسیده است.

پ) تاریخ روضةالصفاء فی سیرةالانبياء و الملوك و الخلفاء تألیف «محمدبن خاوند شاه» معروف به خواجه رشیدالدین است.

ت) تاریخ بلعمی تلخیصی از تاریخ طبری است و از قدیمی‌ترین تاریخ‌های عمومی به زبان فارسی است که در عهد ساسانیان ترجمه شده است.

(۱) دو (۲) یک (۳) چهار (۴) سه

۸۴- کتاب... اثر بلاذری و کتاب «عیون الانباء فی طبقات الاطباء» اثر... است و... اطلاعات مفیدی درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی، مذهبی، اقتصادی و هنری سلسله‌های حکومتی و نام پادشاهان ارائه می‌دهند.

(۱) الطبقات الکبری - ابن ابی اصیبعه - منشآت

(۲) الطبقات الکبری - ابن سعد کاتب واقدی - نوشته‌های روی سکه‌ها

(۳) انساب الاشراف - ابن ابی اصیبعه - نوشته‌های روی سکه‌ها

(۴) انساب الاشراف - ابن سعد کاتب واقدی - منشآت

۸۵- صحیح یا غلط بودن گزاره‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) دایرةالمعارف جغرافیایی بزرگ معجم البلدان تألیف یاقوت حموی در قرن ششم است.

ب) کتاب قابوس‌نامه از جمله کتاب‌های سیاست‌نامه محسوب می‌شود.

پ) انوری شاعر دوره سلجوقی در قصیده‌نامه اهل خراسان به خوبی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمان خود را نقد کرده است.

ت) صورالارض اثر ابن حوقل در قرن چهارم است.

(۱) غ - ص - غ - ص (۲) غ - غ - ص - ص

(۳) ص - غ - ص - غ (۴) ص - غ - ص - ص

به مبحث منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی با استفاده از تست‌های کتاب جامع مسلط شوید.

۸۶- کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

(الف) تاریخ‌های سلسله‌ای با کدام نوع تاریخ‌نویسی پیوستگی یافت؟

(ب) کدام‌یک از آثار زیر از جمله برجسته‌ترین آثار تاریخ‌های سلسله‌ای است و به چه دوره‌ای اشاره دارد؟

(۱) الف) تاریخ‌های عمومی - (ب) التاجی فی اخبار الدولة الدیلمیه، دوره آل‌بویه

(۲) الف) تاریخ‌های منظوم - (ب) تاریخ بیهقی، دوره سلجوقیان

(۳) الف) تاریخ‌های محلی - (ب) التاجی فی اخبار الدولة الدیلمیه، دوره آل‌بویه

(۴) الف) تک‌نگاری - (ب) تاریخ سیستان، دوره آل‌بویه

۸۷- کدام آثار به همراه نویسنده آن در رابطه با تاریخ محلی صحیح است؟

(۱) الف) تاریخ سیستان، مؤلف ناشناخته (ب) فارسنامه، امینی هروی (ج) تاریخ عالم آرای عباسی، کاتب واقدی

(۲) الف) فارسنامه، ابن‌بلخی (ب) تاریخ رویان، قاسمی حسینی گنابادی (ج) فتوحات شاهی، امینی هروی

(۳) الف) فارسنامه، ابن‌بلخی (ب) تاریخ سیستان، مؤلف ناشناخته (ج) تاریخ رویان، اولیاءالله آملی

(۴) الف) فتوحات شاهی، امینی هروی (ب) ظفرنامه، حمدالله مستوفی (ج) تاریخ رویان، اولیاءالله آملی

۸۸- کدام گزینه درباره «تاریخ‌های عمومی» نادرست است؟

(۱) تاریخ‌نگاری عمومی یکی از شاخه‌های تاریخ‌نگاری در ایران است که از قرن سوم هجری قمری آغاز و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.

(۲) مؤلفان تاریخ‌های عمومی تاریخ جهان را از شرح زندگی حضرت آدم آغاز می‌کردند.

(۳) این نوع تاریخ‌نویسان، تاریخ اساطیری ایران را از کیومرث آغاز می‌کردند.

(۴) مؤلفان تاریخ‌های عمومی رویدادهای تاریخ اسلام و سلسله‌های ایرانی را تا زمان حیات خود ثبت و ضبط می‌کردند.

۸۹- کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی شامل چه محدوده زمانی می‌شود؟

(ب) چه آثاری به مورخان در زمینه فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کند؟

(پ) اینکه یک مکان تاریخی نظیر دشت چالدران می‌تواند به‌عنوان بستر وقوع یک رویداد تاریخی به‌شمار رود، به کدام‌یک از گونه‌های

منابع تاریخی اشاره دارد؟

(۱) از قبل از ظهور اسلام تا اوایل دوره صفوی - آثار شفاهی - محوطه‌ها و بناهای تاریخی

(۲) از ورود مغولان به ایران تا پایان عصر صفوی - ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - منابع غیرنوشتاری

(۳) از ظهور اسلام تا پایان عصر تیموریان - آثار شفاهی - مراجع و منابع نوشتاری

(۴) از ظهور اسلام تا پایان عصر صفوی - محوطه‌ها و بناهای تاریخی - منابع غیرنوشتاری

۹۰- کدام گزینه جدول زیر را درباره گونه‌های منابع تاریخی کامل می‌کند؟ (به‌ترتیب حروف الفبا)

(ب)	گواه روشنی بر نوع فرهنگ و طرز تفکر و چگونگی عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند.
(الف)	مورخان از چگونگی اوضاع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی دوران گذشته آگاهی می‌یابند.
(پ)	مطالعه روشمند انواع مختلف ادبیات عامیانه که کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های اجتماعی و طبقات مختلف مردم در ادوار مختلف می‌کند.
(ت)	از جمله مهم‌ترین منابع مطالعه و پژوهش در گذشته، که در دوران اسلامی از تنوع خاصی برخوردار هستند.

(۱) ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - کتاب‌های تاریخی - محوطه‌ها و بناهای تاریخی - آثار شفاهی

(۲) کتاب‌های تاریخی - ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - آثار شفاهی - محوطه‌ها و بناهای تاریخی

(۳) آثار شفاهی - محوطه‌ها و بناهای تاریخی - ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - کتاب‌های تاریخی

(۴) محوطه‌ها و بناهای تاریخی - ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - آثار شفاهی - کتاب‌های تاریخی

وقت پیشنهادی تاریخ و جغرافیه
۵ دقیقه

جغرافیا [۲]

ناحیه چیست؟

(معنا و مفهوم نامیه)

درس (۱)

صفحه‌ی ۱۰۵۲

۹۱- بیش‌تر مردم سوئیس به زبان ... صحبت می‌کنند و مسیحیان در ... سرزمین هند حضور ندارند

و در کشور ... ناحیه صنعتی مهم وجود ندارد.

(۲) آلمانی - شمال - فرانسه

(۱) فرانسوی - غرب - پرتغال

(۴) آلمانی - مرکز - بلغارستان

(۳) فرانسوی - جنوب - رومانی

۹۲- ویژگی اصلی هر ناحیه چیست و انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه به چه عاملی بستگی دارد و یکی از کارهای

جغرافی دانان کدام است؟

(۱) متمایز بودن - طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او - مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها

(۲) وحدت‌یابی - طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او - مطالعه نوع پیوستگی‌ها و هماهنگی‌ها

(۳) متمایز بودن - هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - مطالعه نوع پیوستگی‌ها و هماهنگی‌ها

(۴) وحدت‌یابی - هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها

۹۳- پاسخ درست پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) زبان فرانسوی در کدام قسمت کشور سوئیس رواج دارد؟

ب) پیروان دین سیک چند درصد ادیان سرزمین هند را تشکیل داده‌اند؟

پ) در جمهوری چک کدام ناحیه صنعتی مهم قرار دارد؟

(۲) شرق - ۱/۷ درصد - ساکسونی

(۱) شرق - ۲/۳ درصد - بوهمیا

(۴) غرب - ۲/۳ درصد - ساکسونی

(۳) غرب - ۱/۷ درصد - بوهمیا

۹۴- کدام ناحیه میانگین میزان بارش سالانه آن با ناحیه خزر شرقی یکی می‌باشد و در این ناحیه بیشتر بارندگی در چه فصلی صورت

می‌گیرد؟

(۴) کردستان - پاییز

(۳) خزر غربی - پاییز

(۲) کردستان - زمستان

(۱) خزر غربی - زمستان

۹۵- در ارتباط با کشور کانادا به ترتیب کدام عامل نواحی متمایزی را به وجود می‌آورد و کدام مورد در ارتباط با انواع خاک‌ها در این کشور

صحیح است؟

(۱) نوع خاک - خاک کریوزول که در جنوب کانادا یافت می‌شود خاک یخ بسته نواحی توندرا را تشکیل می‌دهد.

(۲) پوشش گیاهی - خاک چرنوزیوم که در شمال کانادا یافت می‌شود خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها است.

(۳) نوع خاک - خاک چرنوزیوم که در جنوب کانادا وجود دارد خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها است.

(۴) پوشش گیاهی - خاک کریوزول که در شمال کانادا یافت می‌شود خاک یخ بسته نواحی توندرا را تشکیل می‌دهد.

۹۶- با توجه به تصاویر زیر چه عاملی به ترتیب باعث تفاوت مکان‌ها شده است؟

(۱)

(۲)

(۱) نوع خاک و شکل ساختمان‌ها - پوشش گیاهی غنی

(۲) میزان بارندگی و نوع و شکل سقف خانه‌ها - جذب جمعیت زیاد

(۳) جذب جمعیت زیاد - تجارت و گردشگری

(۴) نوع خانه‌ها و شکل سقف خانه‌ها - نوع خاک و نوع فعالیت‌های اقتصادی ساکنان ناحیه

۹۷- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با زیست‌بوم‌ها و در ارتباط با جنگل‌های بارانی استوایی و تایگا صحیح است؟

(۱) زیست‌بوم‌ها به سبب زندگی گیاهی و جانوری خاصی که دارند باعث وحدت نواحی مختلف طبیعی می‌شوند. - در اطراف مدار استوا بیشتر جنگل‌های طبیعی وجود دارند.

(۲) زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند از بقیه متمایز می‌شوند. - در اطراف مدار استوا بیشتر جنگل‌های تایگا وجود دارند.

(۳) زیست‌بوم‌ها به سبب زندگی گیاهی و جانوری خاصی که دارند باعث وحدت نواحی مختلف طبیعی می‌شوند. - در قسمت‌های شمالی کره زمین بیشتر جنگل‌های بارانی وجود دارند.

(۴) زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند از بقیه متمایز می‌شوند. - در قسمت‌های شمالی کره زمین جنگل‌های تایگا وجود دارند.

۹۸- در ارتباط با ناحیه‌بندی درست یک محیط جغرافیایی، کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

(۱) یک محیط جغرافیایی را براساس معیارهایی به واحدهای کوچک‌تر تقسیم می‌کنیم.

(۲) در تقسیم‌بندی محیط جغرافیایی باید هر واحد با واحد مجاور تفاوتی نداشته باشد.

(۳) تقسیم‌بندی برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف صورت می‌گیرد.

(۴) این تقسیم‌بندی‌ها برای علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد.

۹۹- کدام گزینه صحیح و غلط بودن عبارت‌های زیر را بیان می‌کند؟

(الف) عامل تفاوت مکانها از یکدیگر پیوستگی و هماهنگی اجزا و پدیده‌های هر مکان است.

(ب) مکان‌هایی که ویژگی‌های مشابه دارند بخش کوچکی از یک ناحیه هستند.

(پ) ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی مطلق عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

(ت) ناحیه، بخشی از سطح زمین است که با توجه به اینکه از نظر طبیعی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی همگون و خاص است، با نواحی و بخش‌های همجوار خود تفاوتی ندارد.

(۱) ص - غ - غ - غ (۲) ص - ص - ص - غ (۳) ص - غ - ص - ص (۴) غ - ص - غ - ص

۱۰۰- کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

(الف) جغرافی دان‌ها، حدود یا مرزهای هر ناحیه را چگونه ترسیم و نمایش می‌دهند؟

(ب) به ترتیب کدام قومیت‌ها در افغانستان کمترین و بیشترین نواحی را به خود اختصاص داده‌اند؟

(پ) پراکنندگی نواحی قومیت‌ها در افغانستان، به کدام یک از معیارها و ملاک‌های تعیین حدود یک ناحیه مربوط می‌شود؟

(۱) با کمک نقشه - ازبک، بلوچ، هزاره - عوامل طبیعی (۲) با کمک روش‌های کمی و آماری - پشتون، بلوچ - عوامل انسانی

(۳) با کمک نقشه - بلوچ، پشتون - عوامل انسانی (۴) با کمک روش‌های کمی و آماری - ترکمن، پشتون - عوامل طبیعی

جامعه‌شناسی [۲]

فرهنگ جهانی (جهان فرهنگی)

درس (۱)

مفهمی ۱۰۳

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱-۱- کدام گزینه به ترتیب پاسخ صحیح جاهای خالی زیر را در بر دارد؟

«محمد در حال اندیشیدن دربارهٔ آسیب‌های اجتماعی مرتبط با کودکان کار است. او در محدودهٔ ... و ... خود به سر می‌برد. ولی هنگامی که اندیشهٔ خود را به صورت گفتار یا نوشتار بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند به محدودهٔ ... وارد می‌شود.

- (۱) اجتماعی - فرهنگی - جهان فرهنگی
(۲) فردی - ذهنی - جهان تکوینی
(۳) اجتماعی - فرهنگی - جهان تکوینی
(۴) فردی - ذهنی - جهان فرهنگی

۱-۲- همهٔ گزینه‌ها دیدگاه کسانی است که جهان فرهنگی را مهمتر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند به جز گزینه ...

- (۱) جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنها است.
(۲) جهان ذهنی و تکوینی اهمیتی ندارند.
(۳) جهان تکوینی استقلال و اهمیت خود را در برابر جهان فرهنگی حفظ می‌کند.
(۴) جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

۱-۳- کدام یک از گزینه‌های زیر دیدگاه قرآن کریم در رابطه با جهان تکوینی یا فرهنگی یا فردی نمی‌باشد؟

- (۱) براساس دیدگاه قرآن کریم جهان تکوینی محدود به جهان طبیعی نیست و برای فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است.
(۲) براساس دیدگاه قرآن کریم ادراک و آگاهی منحصر برای انسان نمی‌باشد و فرد در قبال فرهنگ و جامعه مسئول است.
(۳) جهان تکوینی بر اساس حکمت خداوند سبحان، با جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد و قرآن کریم از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید.
(۴) براساس دیدگاه قرآن کریم ذهن افراد و فرهنگ هویتی طبیعی و مادی دارند و جهان فردی شخص نادیده گرفته می‌شود.

۱-۴- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با جهان انسانی صحیح نیست؟

- (۱) جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید متعلق به این جهان است.
(۲) بخش فردی جهان اجتماعی هویتی فرهنگی دارد و به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها بازمی‌گردد.
(۳) فرهنگ محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.
(۴) بخش فردی جهان انسانی را جهان ذهنی می‌نامند و فرهنگ شیوهٔ زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد.

۱-۵- به ترتیب کدام یک از گزینه‌های زیر عبارت زیر را تکمیل می‌کند؟

«بعاد ذهنی، ... و روانی انسان‌ها به بخش فردی جهان انسانی تعلق دارد و هر کدام از ما ... و ... داریم که افراد دیگر با ما در آن شریک نیستند.»

- (۱) اخلاقی - دانسته‌ها - تجربیات - خلیات ویژه
(۲) فرهنگی - دانش‌ها - اطلاعات - خلیات مشترک
(۳) اجتماعی - دانسته‌ها - اطلاعات عمومی - خلیات ویژه
(۴) عاطفی - دانش‌های عمومی - اطلاعات - خلیات مشترک

۱-۶- به ترتیب هر فرهنگی در ... به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد و این پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی ...

- (۱) عمیق‌ترین لایه‌های خود - به مثابه سطح و ظاهر همهٔ فرهنگ‌ها در جوامع گوناگون عمل می‌کنند.
(۲) سطحی‌ترین لایه‌های خود - به مثابه روح و شالودهٔ آن فرهنگ عمل می‌کنند.
(۳) عمیق‌ترین لایه‌های خود - همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ از انسان و جهان را می‌سازند.
(۴) سطحی‌ترین لایه‌های خود - همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ از جوامع مختلف را می‌سازند.

۱-۷- پرسش‌های زیر به ترتیب جزء کدام سه دسته اصلی پرسش‌های بنیادی هستند؟

الف) آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

ب) آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟

ج) آیا انسان موجودی مجبور و منفعل است؟

- (۱) هستی‌شناسانه - معرفت‌شناسانه - انسان‌شناسانه
(۲) معرفت‌شناسانه - انسان‌شناسانه - هستی‌شناسانه
(۳) انسان‌شناسانه - هستی‌شناسانه - معرفت‌شناسانه
(۴) معرفت‌شناسانه - هستی‌شناسانه - انسان‌شناسانه

۱-۸- کدام مورد جزء برخورد متفکران مسلمان با جهان تکوینی نیست؟

- (۱) جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند.
(۲) جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.
(۳) از نظر ایشان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
(۴) از وجود سه جهان طبیعت، جهان ذهن و جهان فرهنگ سخن می‌گویند.

۱-۹- در ارتباط با دیدگاه اول به تعامل جهان ذهنی، فرهنگی و تکوینی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) براساس این دیدگاه جهان طبیعت از جهان ذهنی و فرهنگی مهم‌تر است.
(۲) هویت ذهن و فرهنگ افراد را طبیعی و مادی می‌داند.
(۳) طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.
(۴) با نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی ظرفیت‌های جدیدی به علوم انسانی و اجتماعی می‌بخشد.

۱-۱۰- به ترتیب کدام گزینه رابطهٔ متقابل فرهنگ و خصوصیات ذهنی افراد را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد ولی از طرف دیگر هر نوع عقیده و اخلاقی در انواع مختلف فرهنگ‌ها می‌تواند داخل شود.
(۲) هر فرهنگی به انواع مختلف عقاید و خصوصیات ذهنی اجازهٔ بروز و ظهور می‌دهد ولی هر نوع، عقیده و اخلاقی فرهنگ متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.
(۳) هر فرهنگ نوعی خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع اجازهٔ بروز و ظهور می‌دهد و در مقابل هر نوع عقیده و اخلاقی جویای فرهنگ متناسب با خود است.
(۴) هر نوع فرهنگی به تمامی انواع عقاید و خصوصیات ذهنی افراد اجازهٔ بروز و ظهور می‌دهد و نیز هر نوع عقیده و اخلاقی می‌تواند خود را در انواع مختلف فرهنگ‌ها داخل کند.

آموختن مفاهیم مباحث این آزمون برای یادگیری باقی مطالب کتاب الزامی است چرا که این موارد پایه‌های اصلی مفاهیم آینده هستند.

فلسفه

چیستی فلسفه

صفحه‌ی: ۱۰۵۲

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۱۱- کدام گزینه درباره برخورد عموم آدم‌ها با سؤالات ویژه صحیح است؟

- (۱) اکثر مردم در بین اعمال روزانه‌شان گاه و بیگاه برقی از این سؤالات ویژه را دریافت می‌کنند که به آن توجه خاصی نشان می‌دهند و درباره آن‌ها می‌اندیشند.
- (۲) اکثر مردم بعد از مدت کمی توجه به این سؤالات ویژه آن‌ها را در بین اعمال روزانه‌شان گم می‌کنند.
- (۳) اکثر مردم درباره این سؤالات ویژه اندیشه کرده و به دنبال پاسخ این پرسش‌ها به جست‌وجو می‌پردازند.
- (۴) اکثر مردم بعد از صرف زمان زیادی برای نظر و فکر، دنبال پاسخ این سؤالات رفته‌اند.

۱۱۲- کدام یک از گزینه‌های زیر، در رابطه با تفکر فلسفی نادرست است؟

- (۱) پاسخ ما به پرسش‌های فلسفی لغو زندگی، رفتار و گفتار ما را شکل می‌دهد.
- (۲) پرداختن به تفکرات فلسفی و اندیشیدن یک ضرورت عام و همگانی است.
- (۳) پیروزی در عرصه تفکرات فلسفی در گرو ورزیدگی عقلی و پرداختن به امور روزمره و معمولی است.
- (۴) هر انسانی باید توان فکری خود را در جهت تفکرات فلسفی تقویت کند.

۱۱۳- تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به سؤال‌هایی نظیر، «سعادت واقعی چیست؟» «آیا انسان مختار است یا مجبور و ...» موجب ظهور

دانشی به نام ... گشته است و ... کسانی هستند که پاسخ دقیقی به این سؤالات داده‌اند.

- (۱) فلسفه - فیلسوفان
- (۲) منطق - منطق دانان
- (۳) علوم تجربی - دانشمندان
- (۴) علوم انسانی - جامعه‌شناسان

۱۱۴- کدام یک از سؤالات زیر، در حوزه فلسفه بررسی نمی‌شود؟

- (۱) علت پیدایش انقلاب صنعتی در اروپا چه بود؟
- (۲) آیا طبیعت تنها جهان موجود است؟
- (۳) چرا خداوند نماز را برای ما واجب کرده است؟
- (۴) آیا هر چیزی دارای علت است؟

۱۱۵- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در داستان سرنشینان کشتی «اقیانوس» نماد جهان هستی است.
- (۲) «اعتقاد اکثریت مردم به این‌که جهان آغازی دارد» دلیل معتبر و عقلانی برای صحت ادعای «عالم طبیعت از ازل بوده است» می‌باشد.
- (۳) نهایی‌ترین پرسش‌های فلسفی درباره چیستی و چرایی امور است.
- (۴) از همان آغازین روزهای حیات فکری انسان، افرادی اهمیت پرسش‌های فلسفی را دریافته‌اند.

۱۱۶- کدام یک از پژوهش‌های زیر در حل مسئله‌های فلسفی کاربرد دارند؟

- (۱) پژوهش‌های تجربی
- (۲) پژوهش‌های تاریخی
- (۳) پژوهش‌های ذوقی و ادبی
- (۴) پژوهش‌های عقلی

۱۱۷- تفاوت اصلی فلسفه با سایر دانش‌ها در چیست؟

- (۱) فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند.
- (۲) سایر دانش‌ها درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کنند.
- (۳) فلسفه درباره مسائل و ظواهر علم فیزیک و زیست و اخلاق صحبت می‌کند.
- (۴) فلسفه با تجربه و آزمایش به نهایی‌ترین مسئله‌های جهان می‌پردازد.

۱۱۸- مسئله‌های فلسفی از چه جهتی مانند مسئله‌های ریاضی هستند؟

- (۱) فقط با عملیات فکری می‌توان به حل آن‌ها پرداخت.
- (۲) تجربه و حواس به حل آن‌ها کمک می‌کند.
- (۳) میکروسکوپ و آزمایشگاه در حل آن‌ها نقش دارند.
- (۴) با گرفتن آمار از نظرات دیگران می‌توان به حل آن‌ها پرداخت.

۱۱۹- کدام یک از گزینه‌های زیر از پرسش‌های بنیادین فلسفی به حساب نمی‌آید؟

- (۱) چرا هر پدیده محتاج به علت است؟
- (۲) ما انسان‌ها از کجا آمده‌ایم؟
- (۳) ما در چگونه جهانی زندگی می‌کنیم؟
- (۴) چرا برای زنده ماندن به هوا احتیاج داریم؟

۱۲۰- پاسخ سوال‌هایی مانند «آیا ارزش‌هایی وجود دارد که همه انسان‌ها به‌طور یکسان آن‌ها را بپذیرند؟» و «آیا حواس و دستگاه‌های

آزمایشی می‌توانند شناخت درستی از طبیعت به ما بدهند؟» در ... و ... مورد بحث قرار می‌گیرند.

- (۱) فلسفه - فلسفه
- (۲) علم شیمی - علم اخلاق
- (۳) فلسفه - علم اخلاق
- (۴) علم شیمی - فلسفه

روان‌شناسی

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه

صفحه‌ی ۸ و ۱۹

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۲۱- کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با «تعریف عملیاتی متغیر» صحیح نیست؟

- (۱) همهٔ افراد با مطالعهٔ تعریف متغیر مورد نظر، به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی می‌رسند.
- (۲) تعریف عملیاتی متغیر، باعث سهولت اندازه‌گیری آن متغیر می‌شود.
- (۳) هر چه متغیری به‌صورت کلی‌تر و مبهم‌تر تعریف شود، تعریف عملیاتی آن دقیق‌تر خواهد بود.
- (۴) اندازه‌گیری یعنی نسبت دادن عدد به ویژگی‌های اشیا و افراد.

۱۲۲- با توجه به مفهوم «تعریف عملیاتی» بررسی کدام یک از موارد زیر به‌طور دقیق، ناممکن است؟

- (الف) بررسی میزان سواد ریاضی با استفاده از آزمون‌های ریاضی
  - (ب) اندازه‌گیری ارتفاع صخره‌ای در کنار دریا با استفاده از ابزارهای مخصوص
  - (ج) اندازه‌گیری میزان راستگویی یک کودک
  - (د) بررسی میزان ترس یک زن باردار از حیوانات وحشی
  - (هـ) بررسی میزان قوت شنوایی شخصی با آزمون شنوایی‌سنجی
  - (و) اندازه‌گیری شجاعت سربازان در مقابله با دشمن
- (۱) ج - الف   (۲) ب - هـ   (۳) د - و   (۴) و - هـ

۱۲۳- به‌ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام یک از مشخصات تعریف روش علمی است؟

- (الف) به نور در شب تاریک تشبیه شده است.
- (ب) باعث می‌شود تا روش علمی هدفمند باشد.
- (ج) به مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی اشاره دارد.
- (د) دانشمند با طرح مسئله آن را خلق می‌کند.

- (۱) الف) خلق موقعیت نامعین، ب) فرایند، ج) مواجه شدن دانشمند با مسئله، د) ابهام‌زدایی و روشن‌سازی
- (۲) الف) روشن‌سازی موقعیت نامعین، ب) در جستجوی چیزی بودن، ج) نظام‌دار بودن، د) موقعیت ناشناخته
- (۳) الف) روشن‌سازی موقعیت نامعین، ب) فرایند، ج) مواجه شدن دانشمند با مسئله، د) ابهام‌زدایی و روشن‌سازی
- (۴) الف) خلق موقعیت نامعین، ب) در جستجوی چیزی بودن، ج) منظم و قاعده‌مند بودن، د) موقعیت ناشناخته

۱۲۴- عبارت زیر به کدام یک از منابع کسب شناخت اشاره دارد؟

«مهم‌ترین ویژگی این شیوه، شخصی و غیرقابل تعمیم بودن روش‌های استفاده شده در آن است.»

- (۱) استناد به نظر صاحب‌نظران و مقام صلاحیت‌دار
- (۲) شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک و روش‌های شهودی
- (۳) شیوه خردگرایانه
- (۴) روش علمی

۱۲۵- چند مورد از گزاره‌های زیر فرضیه است؟

«گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود - آیا خوردن لفل باعث تندمزاجی می‌شود؟ - روشن نشدن ماشین به علت ضعفی باطری

است - امید است که با استفاده از لامپ کم مصرف میزان مصرف انرژی کاهش یابد.»

- (۱) دو   (۲) یک   (۳) سه   (۴) چهار

مباحث مربوط به شناخت علم دارای پیچیدگی‌ها و ظرافت‌هایی است که دقت زیادی می‌طلبد.

۱۲۶- روان‌شناسان به چه دلیل نمی‌توانند در همه‌ی موارد به راحتی فیزیک‌دانان عمل کنند؟ به‌دلیل اینکه ...

- (۱) یافته‌های به دست آمده توسط روان‌شناسان در تمامی موارد خصوصی و شخصی است و فرد دیگری نمی‌تواند آن را تکرار کند.
- (۲) رعایت مسائل اخلاقی و پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، استفاده از روش علمی همواره با محدودیت‌هایی مواجه است.
- (۳) روان‌شناسان تماماً با روش‌های منحصر به فرد، مسائل خود را حل می‌کنند.
- (۴) استفاده از روش علمی توسط روان‌شناسان تاکنون منجر به پاسخ به تمامی پرسش‌های بشر شده است.

۱۲۷- پاسخ درست پرسش‌های زیر در کدام گزینه به‌ترتیب آمده است؟

(الف) مجموعه‌ای از قوانین علمی ... را شکل می‌دهند.

(ب) پژوهش‌های دانشمندان معمولاً با چه موردی شروع می‌شود؟

(پ) نظریه‌های علوم تجربی را بر چه اساسی می‌سنجند؟

(ت) کدام سطح یک نظریه، ساختار شکلی و نحوه‌ی نگارش آن است؟

- (۱) فرضیه - ارائه‌ی نظریه - قابل بررسی بودن یا نبودن - تجربی
- (۲) نظریه - ارائه‌ی نظریه - پشتوانه‌ی تجربی - ظاهری
- (۳) فرضیه - طرح مسئله - کاربردی بودن - تجربی
- (۴) نظریه - طرح مسئله - سودمندی - ظاهری

۱۲۸- در ارتباط با «فرضیه» کدام عبارت‌ها درست نیست؟

(الف) فرضیه پاسخ اولیه‌ی پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.

(ب) فرضیه‌ها نمی‌توانند در پاسخ به یک سؤال بیابند ولی می‌توانند باعث طرح سؤال‌های دیگر بشوند.

(پ) فرضیه‌ها در صورت تأیید تجربی به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند.

(ت) در سلسله مراتب بیان‌های علمی، فرضیه سومین مرحله است.

- (۱) الف و ب
- (۲) ب و ت
- (۳) ت و الف
- (۴) ب و پ

۱۲۹- پاسخ به کدام یک از پرسش‌های زیر در علم روان‌شناسی بررسی نمی‌شود؟

(۱) چرا در اثر اصطکاک دو جسم با یک‌دیگر گرما تولید می‌شود؟

(۲) چرا هنگام مطالعه حواسمان مدام پرت می‌شود؟

(۳) عوامل مؤثر بر فراموشی چیست؟

(۴) تماشای برنامه‌های خشونت‌آمیز رسانه‌ها چه تأثیری بر پرخاصگری کودکان دارد؟

۱۳۰- شخصی با مطالعه‌ی چند کتاب درباره‌ی کهکشان‌ها و منظومه‌ی شمسی که توسط دانشمندان این دانش نوشته شده است به این نتیجه می‌رسد که

اجزاء منظومه‌ی شمسی بدون قاعده در فضا قرار نمی‌گیرند، این شخص با استفاده از کدام یک از منابع کسب شناخت به دانش جدید رسیده است؟

(۱) استناد به نظر صاحب‌نظران و مقام صلاحیت‌دار

(۲) شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک و روش‌های شهودی

(۳) شیوه‌های خردگرایانه

(۴) روش علمی

نظر خواهی (سوال های نظم حوزه): آیا مقررات آزمون اجرا می شود؟

دانش آموزان گرامی؛ لطفاً در هنگام پاسخ گویی به سؤال های زیر، به شماره‌ی سؤال ها دقت کنید.

شروع به موقع

۲۹۴- آیا آزمون در حوزه‌ی شما به موقع شروع می شود؟ (زمان های شروع پاسخ گویی به نظر خواهی و سؤال های علمی در ابتدای برگه‌ی نظر خواهی آمده است)

(۱) بله، هر دو مورد به موقع و دقیقاً سر وقت آغاز می شود.

(۲) پاسخ گویی به نظر خواهی رأس ساعت آغاز نمی شود.

(۳) پاسخ گویی به سؤال های علمی رأس ساعت آغاز نمی شود.

(۴) در هر دو مورد بی نظمی وجود دارد.

متأخرین

۲۹۵- آیا دانش آموزان متأخر در محل جداگانه متوقف می شوند؟

(۱) خیر، متأسفانه تا زمان شروع آزمون (و حتی گاهی اوقات پس از آن) داوطلبان متأخر در حال رفت و آمد در سالن آزمون هستند.

(۲) این موضوع تا حدودی رعایت می شود اما نه به طور کامل

(۳) بله، افراد متأخر ابتدا متوقف می شوند و بعداً وارد حوزه می شوند اما در هنگام ورود، سروصدا و همهمه ایجاد می شود.

(۴) بله، افراد متأخر بعداً وارد حوزه می شوند ضمناً برای آنان محل جداگانه‌ای در نظر گرفته شده و بی نظمی و سروصدا ایجاد نمی شود.

مراقبان

۲۹۶- عملکرد و جدیت مراقبان آزمون امروز را چگونه ارزیابی می کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

پایان آزمون - ترک حوزه

۲۹۷- آیا در حوزه‌ی شما به داوطلبان قبل از پایان آزمون اجازه‌ی خروج زودهنگام داده می شود؟

(۱) بله، قبل از پایان آزمون اجازه‌ی ترک حوزه داده می شود.

(۲) گاهی اوقات

(۳) به ندرت

(۴) خیر، هیچ گاه

ارزیابی آزمون امروز

۲۹۸- به طور کلی کیفیت برگزاری آزمون امروز را چگونه ارزیابی می کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

پاسخ نامه

فهرست آزمون

۲۰ مرداد ماه ۹۷

ردیف	مواد امتحانی	صفحه‌ی
۱	فارسی (۲)	۳
۲	عربی زبان قرآن (۲)	۵
۳	دین و زندگی (۲)	۶
۴	زبان انگلیسی (۲)	۷
۵	زبان انگلیسی (۲) (شاهد کواچه)	۸
۶	ریاضی و آمار (۲)	۹
۷	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰
۸	تاریخ (۲)	۱۱
۹	چهارقیاسی (۲)	۱۲
۱۰	جامعه‌شناسی (۲)	۱۳
۱۱	فلسفه	۱۴
۱۲	روان‌شناسی	۱۵

سایت کنکور

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (دفتر مآ)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۶۵

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فارسی (۱۷)

-۱

(مهمربوار مفسنی)

صنعت: آفریدن، ساختن، احسان، نیکویی / زنخندان: چانه / تیمار: مراقبت و غمخواری، پرستاری، خدمت، فکر و اندیشه / دغل: مکر و ناراستی

(فارسی ۲، لغت، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

-۲

(مرتضی منشاری - اردبیل)

یقین در گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» به معنای «بصیرت و بی‌گمانی» است اما در گزینه «۲» به معنای «به درستی» به کار رفته است.

(فارسی ۲، لغت، صفحه ۱۲)

-۳

(الهام ممدری)

املای صحیح کلمه «حمیت» است.

(فارسی ۲، املای، صفحه ۱۶)

-۴

(کاظم کاظمی)

«گنج عافیت» اضافه تشبیهی است و در بیت آرایه حسن تعلیل به کار نرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «جهان» مجاز از «مردم جهان»

گزینه «۳»: «دیده‌غریبال» تشخیص

گزینه «۴»: «پای در دامن آوردن» کنایه از «گوشه‌گیری» است.

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

-۵

(علیرضا جعفری - شیراز)

«شیرین‌نفس» حس آمیزی / «ای بلبل» در این جا، بلبل مورد خطاب قرار گرفته است:

بنابراین استعاره و تشخیص دارد. / «در قفس بودن» کنایه از «محبوس بودن»، «در تنگنا بودن»

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

-۶

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)

استعاره: وادی ← عشق / صحرا ← عشق

تشبیه: آهو مثل شیر، اندام قوی دارد.

کنایه: «شیراندام» کنایه از «نیرومند»

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

-۷

(الهام ممدری)

در بیت گزینه «۲» مفعول وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «نیک» در مصراع اول و «نیکي» در مصراع دوم مفعول است.

گزینه «۳»: «در ناپسته احسان» گروه مفعولی است و «در» هسته گروه محسوب می‌شود.

گزینه «۴»: فعل «گوید» نیاز به مفعول دارد و جمله «نیستیم از هیچ آگاه» مفعول آن محسوب می‌شود.

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳)

-۸

(حسن و سکری - ساری)

فقط در گزینه «۴»، «دگر» وابسته پسین مبهم است، چون به همراه هسته گروه اسمی

خود «پرسش» آمده است.

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۱۴)

-۹

(مریم شمیرانی)

ترادف ← (محمل و مهد)، (رایت و بیرق)، (بیعت و میثاق)

تضمن ← (دست و بدن)، (ورزش و فوتبال)، (هنر و نقاشی)

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۱۴)

-۱۰

(مریم شمیرانی)

(ب) خواهد شد: خواهد رفت / (ج) دی شد: دی رفت / (د) شد آن زمان: آن زمان رفت

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۱۴)

-۱۱

(مریم شمیرانی)

در بیت گزینۀ «۱»، دست در معنای قدرت به کار رفته است و در گزینۀ‌های دیگر، دست در مفهوم یکی از اعضای بدن آمده است.

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۱۳)

-۱۲

(مریم شمیرانی)

الف) بیگانه و دوست تیمارش نخوردند. / چو چنگ رگ و استخوان و پوستش ماند
ب) ز دیوار محراب به گوشش آمد.

نکته: صبرش: متمم / سعیت: مضاف‌الیه / قوت روزش: مضاف‌الیه

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۱۲)

-۱۳

(مرتضی منشاری - اردبیل)

در بیت صورت سؤال، به مفهوم خودباوری و تکیه به خود کردن اشاره شده است. از گزینۀ‌های «۲، ۳ و ۴» نیز همین مفهوم دریافت می‌شود.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۵)

-۱۴

(مرتضی منشاری - اردبیل)

در بیت صورت سؤال و گزینۀ «۳»، به مفهوم «تلاش کردن برای به دست آوردن روزی» تأکید شده است.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۵)

-۱۵

(سید ممبر علی مرتضوی)

بیت صورت سؤال و گزینۀ «۳»، رسیدن به مقصود است.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۳)

-۱۶

(ممبر رضا زرنسج - شیراز)

مفهوم بیت گزینۀ‌های «۱، ۲ و ۳»، به «نان خوردن و بهره بردن» از تلاش خود، اشاره می‌کنند، اما بیت گزینۀ «۴»، سعادت و خوش‌بختی بنده به رحمت خداوند وابسته است، و به زور بازو ربطی ندارد.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۲)

-۱۷

(مرتضی منشاری - اردبیل)

مفهوم بیت صورت سؤال بیانگر ناتوانی عقل و خرد انسان از شناخت خداوند است و مفهوم متضاد آن در گزینۀ «۳» آمده است.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۰)

-۱۸

(ممبر رضا زرنسج - شیراز)

بیت صورت سؤال، سعادت دو جهانی را نتیجه نیکی کردن به مخلوقات خدا می‌داند. گزینۀ «۳» هم می‌گوید: [اگر] برای خودت خیر آرزو داری به مردم نیکی کن.

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: «بخشیدن بر» به معنی «عفو کردن» و نیز «رحم آوردن» به کار رفته است. بنابراین نتیجه نیکی کردن به مردم را عفو و رحم خدا می‌داند.

گزینۀ «۲»: نتیجه نیکی کردن، رسیدن به آرزوها دانسته شده است.

گزینۀ «۴»: از آن‌جایی که خوبی و بدی هر دو گذرنده است، پس بهتر است، که نام نیک به دست بیاوری و از خود باقی بگذاری.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۳)

-۱۹

(مسنن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط و عبارت صورت سؤال: ستایش همت و اراده قوی و ترجیح آن بر زور بازو

مفهوم گزینۀ «۲»: ارباب بلندهمت، بخشش و کرم تمام و کمال دارند، حال که اجازه دیدار دادی، طاقت و تاب دیدار را هم عنایت کن.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۶)

-۲۰

(مرتضی منشاری - اردبیل)

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: بیت اول: همه کم و زیاد شدن‌ها به دست خداوند است.

بیت دوم: به توانایی خداوند در آفرینش زیبای گل‌ها و پدیده‌های هستی اشاره دارد.

گزینۀ «۲»: مفهوم بیت اول: روزی‌رسانی بی‌حد و حساب پروردگار

مفهوم بیت دوم: نیکی کردن در برابر نیکی‌های خداوند

گزینۀ «۳»: مفهوم بیت اول: نظم موجود در آفرینش جهان هستی

مفهوم بیت دوم: نشانگر بودن ذره‌های هستی به وجود خداوند

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۰)

عربی (زبان قرآن (۲))

۲۱-

(هسام) حاج مؤمن، ترجمه، ترکیبی)

«علیک الاهداء»: راهنمایی شدن بر تو واجب است، باید راهنمایی شوی / «نماذج القرآن التربویة»: الگوهای پرورشی قرآن، نمونه‌های تربیتی قرآن / «من أهمها»: از مهمترین‌شان / «التواضع»: تواضع، فروتنی / «لیست صفة أجمال منه»: صفتی (خصلتی) زیباتر از آن نیست

۲۲-

(هسام) حاج مؤمن، ترجمه، ترکیبی)

«المجالس» جمع «المجلس» و به معنای «مجلس‌ها است» و «امانة» نکره می‌باشد و به صورت «امانتی» ترجمه می‌شود. «المجالسُ امانةٌ عندکم ...»: مجلس‌ها نزد شما امانتی هستند ...

۲۳-

(مریم آقاییاری، ترجمه، ترکیبی)

ترجمه‌ی درست گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: «أحبُّ عباد الله إلى الله ...»: محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خدا ...
گزینه‌ی «۳»: حمیره: خرنانش، خرواپش / کان یستخدم: به کار می‌گرفت
گزینه‌ی «۴»: «... هنگامی که کودک خوابید ای پسرکم!»

۲۴-

(مریم آقاییاری، تعریب، صفحه ۲)

پدران: «الآباء» / مادران: «الأمهات» / فرزندان‌شان: «أولادهم» / به: «إلی» / یادگیری: «تعلم» / هنرهای سودمند: «الفنون النافعة» / راهنمایی می‌کنند: «یرشد» (در ابتدای جمله)، یرشدون (در وسط جمله)

۲۵-

(رضا معصومی، لغت، صفحه‌ی ۳ و ۴)

«مرحاً» با «متکبراً» متضاد نیست.

۲۶-

(رضا معصومی، لغت و مفهوم، صفحه‌ی ۳ و ۴)

ترجمه کامل عبارت «همانا خودپسندان، همان کسانی هستند که از خود راضی‌اند و به همین خاطر، دیگران از آن‌ها دوری می‌کنند!»
«الناهین: نهی‌کنندگان» و «یشبهه: تشبیه می‌کنند» به لحاظ مفهومی مناسب جای خالی نیستند.

ترجمه‌ی متن:

«مسجدی در شهری ساخته شد. بهلول از دلیل ساخت مسجد سؤال کرد. سازنده‌اش گفت: این مسجد جز برای کسب ثواب ساخته نشد. پس بهلول قصد کرد مقدار اخلاص سازنده را بیازماید پس فرمان داد بر دیوار مسجد نوشته شود: این مکان مقدس به امر مؤمن نیکوکار، بهلول ساخته شد. هنگامی که این خیر پخش شد مردم از او تشکر کردند. سازنده این خبر را شنید و شدیداً عصبانی شد و نزد بهلول آمد و گفت: ای مکار! مردم درباره تو صحبت می‌کنند، این ممکن نیست. روز بعد مردم دیدند که مرد اسم بهلول را حذف کرده و اسم خودش را نوشته است. هنگامی که بهلول خبر را شنید، لبخند زد و گفت: اعمال فقط به نیت‌ها است.»

۲۷-

(علی اکبر ایمان‌پرور، درک مطلب، ترکیبی)

«سازنده مسجد از عمل بهلول خوشحال شد.» نادرست است.

ترجمه‌ی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: مردم از بهلول تشکر کردند.
گزینه‌ی «۳»: مرد سازنده اسم بهلول را از دیوار مسجد حذف کرد.
گزینه‌ی «۴»: بهلول فرمان داد که اسمش بر دیوار مسجد نوشته شود.

۲۸-

(علی اکبر ایمان‌پرور، درک مطلب، ترکیبی)

بر حسب متن، هدف بهلول از نوشتن اسمش بر روی دیوار این بود که اخلاص سازنده و نیتش را مشخص کند.

ترجمه‌ی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: در شهر مشهور شود.
گزینه‌ی «۳»: مردم او را بشناسند.
گزینه‌ی «۴»: مردم به دنبال سازنده‌اش نگردند.

۲۹-

(علی اکبر ایمان‌پرور، درک مطلب، ترکیبی)

«يَتَحَدَّثُونَ» فعل مضارع - للغائبين یا جمع مذکر غائب - لازم - ثلاثی مزید از باب تفعّل (مصدرش تَحَدَّثْتُ) - معرب - معلوم است.

۳۰-

(علی اکبر ایمان‌پرور، درک مطلب، ترکیبی)

«مسجد» اسم - مفرد - مذکر - معرب - محلّ اعرابی آن، نائب فاعل و مرفوع است، چون فعل «بُنِيَ» ماضی مجهول است.

دین و زندگی (۲)

مبحث: هدایت الهی

-۳۱

(مفهم آقا صالح، صفحه‌ی ۲ و ۷)

یکی از نیازهای طبیعی و غریزی انسان، نیاز به آب است که در آیه مذکور، مورد توجه واقع شده است. خداوند پاسخ به این نیازها را در عالم طبیعت آماده کرده و قدرت آگاه شدن از آن‌ها را نیز به انسان داده است.

-۳۲

(مفهم علی عبارتی، صفحه‌ی ۶)

احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخگوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند، سبب شده است که در طول تاریخ، همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم.

-۳۳

(مرتضی مفسنی کبیر، صفحه‌ی ۷)

در نیاز برتر «شناخت هدف زندگی»، انسان می‌خواهد بداند «برای چه زندگی می‌کند؟» و کدام هدف است که می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی‌اش را صرف آن نماید؟ او می‌داند که اگر هدف حقیقی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده است و چنین کسی در حقیقت «سرمایه وجودی خود» را از بین برده است. آیه مذکور و حدیث امام سجاد (ع) به همین موضوع اشاره دارند.

-۳۴

(مفهم رضایی بقا، صفحه‌ی ۹ و ۱۰)

پاسخ به سؤال‌های اساسی (برتر) باید کاملاً درست و قابل اعتماد باشد؛ زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است؛ در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست. با کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی می‌توان به پاسخ سؤال‌های اساسی دست یافت.

-۳۵

(مفهم آقا صالح، صفحه‌ی ۹)

مکاتب فکری مختلف از ابتدای تاریخ تا کنون، به سؤال‌های برتر پاسخ‌هایی داده‌اند و امروز نیز بیش از گذشته بازار این پاسخ‌ها داغ است. به همین جهت، سرگردانی انسان امروز از گذشته بیشتر شده است.

-۳۶

(فردین سماقی - لرستان، صفحه‌ی ۷ و ۸)

درک آینده خویش: تمام سوالاتی که مربوط به وجود جهان بعد از مرگ می‌باشد مرتبط با نیاز برتر درک آینده خویش است و مصراع «به کجا می‌روم آخرنمایم وطنم» با نیاز برتر «درک آینده خویش» ارتباط مفهومی دارد.

-۳۷

(مفهم علی عبارتی، صفحه‌ی ۱۰ و ۱۱)

این فرمایش امام کاظم (ع)، ناظر بر فلسفه ارسال رسولان برای تعقل نمودن انسان است که قسمت ابتدایی این حدیث از جهت ارسال رسولان با آیه «سُئِلَ مِبْشِّرِينَ وَ مَنْذِرِينَ...» هماهنگی دارد.

-۳۸

(مرتضی مفسنی کبیر، صفحه‌ی ۱۱)

در این سؤال فقط موارد (ب و د) صحیح است و بخش‌های (الف و ج) ارتباطی با این آیه شریفه ندارد.

-۳۹

(مفهم رضایی بقا، صفحه‌ی ۹ و ۱۰)

خدای جهان، آفریدگاری حکیم است؛ نه تنها انسان، بلکه هیچ مخلوقی را بدون هدایت رها نکرده است. او هر مخلوقی را برای هدفی معین خلق می‌کند و برای رسیدن به آن هدف، او را هدایت و راهنمایی می‌فرماید. پس هدایت، یک اصل عام و همگانی در نظام خلقت است. خداوند در این باره در قرآن کریم می‌فرماید: «قال ربُّنا اِذْیَ اعطٰی کُلَّ شَیْءٍ حَلَقَهُ ثُمَّ هَدٰی».

-۴۰

(فردین سماقی - لرستان، صفحه‌ی ۷)

شناخت هدف زندگی: انسان می‌خواهد بداند «برای چه زندگی می‌کند؟» و کدام هدف است که می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی‌اش را صرف آن نماید؟ او می‌داند که اگر هدف حقیقی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده است.

زبان انگلیسی (۲)

-۴۱

(مهری امیری)

ترجمه جمله: «این واقعیت که او برای این شغل مناسب نیست یک نکته فرعی است؛ به او باید درباره ملزومات اطلاع داده می‌شد.»

عبارت "beside the point" به معنای «نکته فرعی یا بی‌ربط نسبت به موضوع» است.

(۱) مهارت (۲) نکته (۳) تذکر، اشاره (۴) اعتقاد، باور

(واژگان)

-۴۲

(میرفیسین زاهری)

ترجمه جمله: «گویش‌ورهای بومی زبان‌های اسپانیایی از نظر تعداد از جوامع کوچک حداکثر صد نفری تا جوامع بزرگ حداقل یک میلیون نفری متغیر هستند.»

(۱) متغیر بودن (۲) ظاهر شدن

(۳) گشت‌زدن (در اینترنت) (۴) رسیدن

(واژگان)

-۴۳

(عبدالرشید شفیعی)

ترجمه جمله: «او قلبش خیلی آزرده بود و با ابروهایش علامت داد که آن‌موقع نمی‌تواند صحبت کند.»

(۱) علامت (۲) گزینه، انتخاب

(۳) نکته (۴) قانون

(واژگان)

-۴۴

(پور مؤمنی)

ترجمه جمله: «آخرین آرزوی در حال موت مادرم این بود که ما، من و برادرم، هرگز تنها خواهرمان را در سختی‌ها تنها نگذاریم.»

(۱) بسته‌بندی کردن (۲) مردن

(۳) خون‌ریزی کردن (۴) سوختن

(واژگان)

-۴۵

(پور مؤمنی)

ترجمه جمله: «لطفاً راحت باشید و سؤالات و اظهارنظرهایتان را با ما در میان بگذارید. درباره پاسخ ما، قطعاً جلساتی برگزار خواهد شد تا به‌محض اینکه اطلاعات در دسترس شوند، شما را روزآمد کنیم.»

(۱) شگفت‌انگیز (۲) ارزشمند

(۳) در دسترس (۴) متفکر

(واژگان)

-۴۶

(مهم‌ترین رهیمی‌نمبر آباری)

ترجمه جمله: «کدام‌یک از سؤالات زیر تأکید اصلی (ایده اصلی) متن می‌باشد؟»

«آیا جهان سرانجام تنها یک زبان خواهد داشت؟»

(درک مطلب)

-۴۷

(مهم‌ترین رهیمی‌نمبر آباری)

ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر در متن مورد حمایت قرار نگرفته است؟»

«مزایای زیادی هم برای افراد و هم برای جامعه وجود دارد وقتی همه بتوانند یکدیگر را

درک کنند.»

(درک مطلب)

-۴۸

(مهم‌ترین رهیمی‌نمبر آباری)

ترجمه جمله: «کلمه "this" در پاراگراف دوم به چه چیزی اشاره می‌کند؟»

«سؤال (مطرح شده در پاراگراف اول)»

(درک مطلب)

-۴۹

(مهم‌ترین رهیمی‌نمبر آباری)

ترجمه جمله: «در پاراگراف آخر متن نویسنده بر اهمیت تنوع فرهنگی تأکید می‌کند.»

(درک مطلب)

-۵۰

(مهم‌ترین رهیمی‌نمبر آباری)

ترجمه جمله: «کلمه "responses" که زیر آن خط کشیده شده از نظر معنایی به

"answers" نزدیکترین است.»

(درک مطلب)

زبان انگلیسی (۲) (شاهد «گواه»)

-۵۱

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «برای شغل مدیریت در یک شرکت نفت برای مصاحبه خواسته شده‌ام.»

(۱) ارتباط (۲) توضیح

(۲) مراسم (۴) مصاحبه

(واژگان)

-۵۲

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «برای جلوگیری از تراکم جمعیت، دولت باید مراکز صنعتی را از پایتخت به

مناطق منتقل کند.»

(۱) زمین (۲) منطقه

(۲) پروژه (۴) فرهنگ

(واژگان)

-۵۳

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «زندگی بی‌نهایت دشوار بود، وقتی که مجبور بودیم با پول خیلی کمی که

پدر درمی آورد، زندگی کنیم.»

(۱) تصور کردن (۲) مبادله کردن

(۲) زندگی کردن، وجود داشتن (۴) احترام گذاشتن

(واژگان)

-۵۴

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «چیتاها که حیوان بومی شمال ایران هستند، به‌طور جدی در معرض خطر

انقراض هستند.»

(۱) بومی (۲) موردعلاقه

(۲) فعال (۴) عجیب و غریب

(واژگان)

-۵۵

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «کتاب آن‌قدر ماهرانه طراحی شده است که می‌تواند دانش‌آموزان را قادر

سازد تا به اهداف خود در بهتر یادگرفتن انگلیسی برسند.»

(۱) مرتب کردن (۲) ترک کردن

(۲) رسیدن (۴) دور زدن

تکنه مهم درسی:

واژه "meet" به معنی «ملاقات کردن»، به معانی «رسیدن به» و «برآورده کردن» نیز

به‌کار می‌رود.

(واژگان)

-۵۶

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «معلمی که در موردش صحبت می‌کنید، به هیچ وجه باتجربه نیست. او

تقریباً در سن ۲۲ سالگی است.»

(۱) علامت (۲) قیمت

(۳) مهارت (۴) وسیله

تکنه مهم درسی:

واژه "means" به معنی «وسیله، ابزار»، در ترکیب "by no means" به معنی «به هیچ

وجه» به‌کار می‌رود.

(واژگان)

-۵۷

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «ابتدا آقای رایبِنسون نگران بود، چون که نمی‌دانست که چرا می‌بایست به

اداره پلیس برود.»

(درک مطلب)

-۵۸

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «کسی دوچرخه او را وقتی که پانزده سال داشت، دزدیده بود.»

(درک مطلب)

-۵۹

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «کلمه "amused" در سطر پنجم، به این معناست که فکر می‌کنید چیزی

یا کسی بامزه است، طوری که بخندید.»

(درک مطلب)

-۶۰

(کتاب جامع)

ترجمه جمله: «وقتی تد فهمید که پلیس دوچرخه‌اش را پیدا کرده است تعجب کرد،

چون که باور نمی‌کرد که چنین چیزی اتفاق افتاده باشد.»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۲)

-۶۶

(فردرار، روشنی، صفحه‌ی ۲ تا ۶)

اعداد اول در پرتاب یک تاس عبارتند از $\{۲, ۳, ۵\}$ و اعداد زوج آن عبارتند از: $\{۲, ۴, ۶\}$ حال عدد رو شده نه اول است و نه زوج؛ پس عدد رو شده حتماً ۱ خواهد بود.

-۶۷

(فردرار، روشنی، صفحه‌ی ۲ تا ۶)

نقیض ترکیب فصلی دو گزاره $p \vee q$ به صورت ترکیب عطفی نقیض هر دو گزاره یعنی $\sim p \wedge \sim q$ است که با استفاده از جدول ارزش گزاره‌ها نیز ثابت می‌شود. پس نقیض گزاره‌ی صورت سؤال به صورت گزینه‌ی «۴» می‌باشد.

-۶۸

(عمید زربین‌کفش، صفحه‌ی ۲ تا ۶)

راه اول: طبق جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	r	$p \vee q$	$\sim p \vee r$	$(p \vee q) \wedge (\sim p \vee r)$
T	T	T	T	T	T
T	T	F	T	F	F
T	F	T	T	T	T
T	F	F	T	F	F

همان‌طور که از جدول بالا مشاهده می‌کنید، ارزش گزاره‌ی مرکب به ارزش r بستگی دارد و هم‌ارزش با r می‌باشد.

راه دوم:

ارزش کل گزاره به r بستگی دارد $\Rightarrow$ (به ارزش r بستگی دارد) درست $\Rightarrow (p \vee q) \wedge (\sim p \vee r)$

به ارزش r بستگی دارد ترکیب فصلی درست

-۶۹

(عمید زربین‌کفش، صفحه‌ی ۲ تا ۶)

با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$
T	T	F	F
T	F	F	T
F	T	T	F
F	F	T	T

$p \vee \sim q$	$\sim p \vee q$	$(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$
T	T	T
T	F	F
F	T	F
T	T	T

مبحث: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

-۶۱

(امیر زرانروز، صفحه‌ی ۲ و ۳)

می‌دانیم گزاره، جمله‌ای خبری است که قابل ارزش‌گذاری باشد. ضمناً ارزش آن، درست یا نادرست است، یعنی ارزش گزاره نمی‌تواند گاهی درست و گاهی نادرست باشد. دقت کنید که عبارت $3 \geq \frac{1}{p}$ نیز بیان‌گر یک گزاره است، چون در واقع نوعی جمله‌ی خبری است که قابل ارزش‌گذاری هم می‌باشد.

-۶۲

(امیر زرانروز، صفحه‌ی ۲ و ۳)

بررسی (الف): میانگین، میانه و مد جزء شاخص‌های مرکزی هستند نه پراکندگی بررسی (ب): رابطه $x^2 + y^2 = 5$ تابع است، چون به ازای هر مقدار از x برای y فقط یک جواب به دست می‌آید:

$$y^2 = 5 - x^2 \Rightarrow y = \sqrt{5 - x^2}$$

بررسی (پ): رتبه‌ی کنکور بچه‌ها، متغیر کیفی ترتیبی است. بررسی (ت): فقط اگر داده‌ها مساوی باشند، واریانس آن‌ها صفر است، پس واریانس داده‌های ۱۰، ۱۰، ۱۰، ۱۸ نمی‌تواند صفر باشد.

-۶۳

(فردرار، روشنی، صفحه‌ی ۳ و ۴)

برای به دست آوردن نقیض یک گزاره کافی است فعل جمله را نفی کنیم، لذا داریم: قد علی از محمد بلندتر نیست $\sim p =$ نقیض گزاره $\rightarrow$ قد علی از محمد بلندتر است $p =$

-۶۴

(فردرار، روشنی، صفحه‌ی ۲ تا ۴)

چون سه گزاره داریم، پس وضعیت ارزشی گزاره‌های مرکب حاصل از آن‌ها $2^3 = 8$ حالت دارد که در سه‌تای آن‌ها فقط یک گزاره درست است. در حالت کلی اگر n گزاره داشته باشیم، 2^n تا ارزش برای آن‌ها وجود دارد.

-۶۵

(فردرار، روشنی، صفحه‌ی ۲ تا ۶)

ارزش درستی هر یک از گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:
 (۱) گزاره «عدد ۹ اول است» نادرست و گزاره «۵ عدد فرد و اول است» درست است، پس ترکیب فصلی آن‌ها درست است.
 (۲) گزاره «۱۷ عددی اول است» درست و گزاره «عدد ۹ مربع کامل یا زوج است» درست است، پس ترکیب عطفی آن‌ها درست است.
 (۳) گزاره «عدد ۳۱ اول است» درست و گزاره «۱۹ عددی فرد و گنگ است» نادرست است، پس ترکیب فصلی آن‌ها درست است.
 (۴) گزاره « $(4x^2 + 6x + 9) = (2x - 3)(2x + 3)$ اتحاد مجموع مکعب دو جمله است» و گزاره « $(\frac{a}{p} - b)(a + \frac{b}{p})$ اتحاد مزدوج است» هر دو نادرست هستند، پس ترکیب فصلی آن‌ها نیز نادرست است.

-۷۰

(همید زربین کفش، صفحه‌ی ۲ تا ۶)

ابتدا ارزش هر گزاره مرکب را تحلیل می‌کنیم. در سطر اول داریم:

$$1) \begin{cases} \text{نادرست: } p \\ \text{درست: } q \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{نادرست: } p \vee q \\ \text{درست: } q \end{cases}$$

$$\text{نادرست: } q \Rightarrow \text{درست: } r \Rightarrow \text{درست: } q \wedge r$$

$$2) \begin{cases} \text{نادرست: } p \\ \text{درست: } q \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{نادرست: } p \vee q \\ \text{درست: } q \end{cases}$$

$$\text{درست: } r \Rightarrow \text{نادرست: } r \Rightarrow \text{نادرست: } q \wedge r$$

$$3) \begin{cases} \text{نادرست: } q \\ \text{نادرست: } r \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{درست: } q \\ \text{درست: } r \end{cases}$$

$$\text{درست: } p \Rightarrow \text{نادرست: } q \Rightarrow \text{درست: } p \vee q$$

$p \vee q$	$q \wedge r$	p	q	r
F	T	F	T	F
F	F	F	T	T
T	T	T	T	F

$\sim r$	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \vee (\sim r)$
T	F	T
F	F	F
T	T	T

پس گزینه‌ی «۲» پاسخ صحیح است.

علوم و فنون ادبی (۲)

مبحث: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم

-۷۱

(سعیر بعفری، صفحه‌ی ۱۴ و ۱۵)

فخرالدین عراقی صاحب غزل‌های عرفانی زیبا است. مثنوی عشاق‌نامه او مشهور است.

مولوی از شاخص‌ترین شاعران عارف است، که در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه‌ای پدید آورد.

تاریخ جهانگشا، نوشته عظاملک جوینی در شرح ظهور جنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شده است.

-۷۲

(سعیر بعفری، صفحه‌ی ۱۴)

تاریخ و صاف، تاریخ جهانگشای جوینی، از نمونه‌های پیچیده‌نویسی / طبقات ناصری، مرصادالعباد: از نمونه‌های ساده‌نویسی

-۷۳

(موتاز شریفی، صفحه‌ی ۱۶)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: در این دوره، قلمرو زبان و فرهنگ فارسی عرصه وسیعی یافت و از شبه قاره هند تا آسیای صغیر، بسیاری به این زبان سخن می‌گفتند.

گزینه‌ی «۲»: از بین رفتن دربارهای ادب دوست ایرانی‌تبار، از رونق افتادن قصیده‌سرایی را در پی داشت.

گزینه‌ی «۴»: در قرن هشتم مناطقی از ایران، (عراق عجم)، به‌ویژه شهر شیراز همچنان در حکم مرکز ادبی این عصر به‌شمار می‌رفت.

-۷۴

(اعظم نوری‌نیا، صفحه‌ی ۱۵ تا ۱۷)

گزینه‌ی «۱»: رساله دلگشا، صد پند و اخلاق‌الاشراف از آثار منثور عبید زاکانی است. گزینه‌ی «۲»: نجم دابه از منشیان و نویسندگان توانا و از عارفان وارسته قرن هفتم است.

گزینه‌ی «۴»: شمس قیس رازی صاحب یکی از مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است.

-۷۵

(اعظم نوری‌نیا، صفحه‌ی ۱۵)

اقدام مهم فرهنگی خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز بود که در حکم دانشگاه آن زمان بوده است.

-۷۶

(موتاز شریفی، صفحه‌ی ۱۶ و ۱۷)

قطعات اخلاقی ابن‌بمین، قدرت شاعری او را آشکار کرده است و وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار داده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: خواجه کرمانی شاعری است که غزل‌های او بر حافظ تأثیرگذار بوده است.

گزینه‌ی «۲»: سلمان ساوجی در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و مثنوی جمشید و خورشید او به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.

گزینه‌ی «۳»: «صد پند» یکی از آثار عبید زاکانی است.

-۷۷

(مهسن امیری، صفحه‌ی ۱۸)

جامی، معروف‌ترین شاعر قرن نهم، کتاب بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی نوشت و در کتاب نجات‌الانس خود نیز شیوه تذکره‌الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به‌کار برد. او هم‌چنین مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفه‌الاحرار یکی از آن‌هاست.

-۷۸

(هژبر ریمی، صفحه‌ی ۱۴)

در قرن هفتم، قالب‌های جدیدی نیز در شعر و نثر پدید آمد.

-۷۹

(عارف سادات طباطبایی نژاد، صفحه‌ی ۱۵ تا ۱۷)

شمس قیس رازی، عظاملک جوینی و فخرالدین عراقی از شخصیت‌های قرن هفتم هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: ابن‌یمین از شاعران قرن هشتم است.

گزینه‌ی «۲»: سلمان ساوجی شاعر قرن هشتم است.

گزینه‌ی «۳»: عبید زاکانی از نویسندگان قرن هشتم است.

-۸۰

(مفسن اصغری، صفحه‌ی ۱۹)

کتاب «تذکره‌ی دولت‌شاه» شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.

تاریخ (۷)

مبحث: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی

-۸۱

(بهرز یعی، صفحه‌ی ۷ و ۸)

(الف): کتاب فتوحات شاهی مانند کتاب زندگی شگفت‌آور تیمور به شیوه‌ی تک‌نگاری نوشته شده است.

(ب): کتاب‌های فتوحات شاهی و شاه اسماعیل‌نامه درباره‌ی شاه اسماعیل صفوی می‌باشند.

-۸۲

(بهرز یعی، صفحه‌ی ۷ و ۸)

(الف): تک‌نگاری از دوره‌ی تیموریان به بعد مرسوم گردید.

(ب): کتاب تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف اسکندر بیک ترکمان است.

(پ): سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شوند.

-۸۳

(هژبر ریمی، صفحه‌ی ۵)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(پ): تاریخ روضة الصفا فی سیرة الانبیاء و الملوک و الخلفاء تألیف «محمدبن خاوند شاه» معروف به میرخواند است.

(ت): در عهد «سامانیان» ترجمه و تلخیصی از تاریخ طبری با عنوان تاریخ بلعمی توسط ابوعلی بلعمی انجام گرفت.

-۸۴

(الهام میرزائی، صفحه‌ی ۱۲)

کتاب «انساب الاشراف» اثر بلاذری و «کتاب عیون الانباء فی طبقات الاطباء» اثر ابن ابی‌اصیبه است. نوشته‌های روی سکه‌ها اطلاعات مفیدی درباره‌ی اوضاع سیاسی، اجتماعی، مذهبی، اقتصادی و هنری سلسله‌های حکومتی و نام پادشاهان ارائه می‌دهند.

-۸۵

(الهام میرزائی، صفحه‌ی ۱۰ و ۱۱)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(الف): معجم البلدان در قرن هفتم توسط یاقوت حموی تألیف شده است.

(ب): کتاب قابوس‌نامه نوشته‌ی عنصرالمعالی از جمله کتاب‌های اندرزنامه است.

-۸۶

(مهری کاردان، صفحه‌ی ۶ و ۷)

(الف): با گسترش تاریخ‌های سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.

(ب): از برجسته‌ترین این آثار می‌توان به کتاب‌التاجی فی اخبار الدرلة الدیلمیه نوشته ابواسحاق صابی در تاریخ آل‌بویه اشاره کرد.

توضیح نکات درسی:

از مشهورترین کتاب‌های تاریخ‌های سلسله‌ای: تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان و تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف اسکندر بیک ترکمان در تاریخ صفویان

-۸۷

(مهری کاردان، صفحه‌ی ۶)

از معروف‌ترین آثار تاریخی محلی: ۱- تاریخ سیستان: از مؤلفی ناشناخته ۲- تاریخ رویان: تألیف اولیاءالله آملی ۳- فارسنامه: تألیف ابن بلخی در تاریخ و جغرافیای فارس

-۸۸

(هژبر رهیمی، صفحه‌ی ۵)

مؤلفان تاریخ‌های عمومی، تاریخ جهان را از آفرینش عالم آغاز می‌کردند و سپس به شرح زندگی حضرت آدم و دیگر پیامبران می‌پرداختند.

-۸۹

(میبیه مهبی، صفحه‌ی ۲)

الف) گونه‌های منابع مختلف تاریخی در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی از ظهور اسلام تا پایان عصر صفوی را شامل می‌شود.

ب) محوطه‌ها و بناهای تاریخی، مورخان را در زمینه فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

پ) در گونه اول منابع تاریخی (منابع غیرنوشتاری)، مکان‌های تاریخی مثل غار خرا، کوه احد و یا دشت چالدران هر کدام به‌عنوان بستر وقوع یک رویداد تاریخی به‌شمار می‌روند.

-۹۰

(میبیه مهبی، صفحه‌ی ۲ تا ۴)

الف): آثار برجای مانده از انسان‌ها و جوامع گذشته از جمله مهم‌ترین شواهدی‌اند که به مورخان این امکان را می‌دهند تا از چگونگی اوضاع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی دوران گذشته آگاهی یابند. (محوطه‌ها و بناهای تاریخی)

ب): تمام دست‌ساخته‌های انسانی بازمانده از گذشته گواه روشنی بر نوع فرهنگ و طرز تفکر و چگونگی عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند. (ابزار و وسایل دست ساخته انسان)

پ): مطالعه روشمند افسانه‌ها، انواع مختلف ادبیات عامیانه، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های اجتماعی و طبقات مختلف مردم در ادوار مختلف می‌کند. (آثار شفاهی)

ت): از جمله مهم‌ترین منابع مطالعه و پژوهش در گذشته هستند که این کتاب‌ها در دوران اسلامی از تنوع خاصی برخوردار بودند. (کتاب‌های تاریخی)

مغرافیا (۲)

مبحث سؤالات: معنا و مفهوم ناحیه

-۹۱

(الهام میرزائی، صفحه‌ی ۸ و ۹)

بیش‌تر مردم سوئیس به زبان «آلمانی» صحبت می‌کنند. مسیحیان بیش‌تر در جنوب و شرق سرزمین هند حضور دارند و در کشورهای بلغارستان، رومانی و پرتغال ناحیه صنعتی مهم وجود ندارد.

-۹۲

(بهرروز یببی، صفحه‌ی ۴ و ۵)

ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است (وحدت‌یابی) و انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد و یکی از کارهای جغرافی‌دانان، مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌هاست.

-۹۳

(الهام میرزائی، صفحه‌ی ۸ و ۹)

الف) زبان فرانسوی در «غرب» کشور سوئیس رواج دارد.
ب) پیروان دین سیک ۱/۷ درصد ادیان هندوستان را تشکیل داده‌اند.
پ) ناحیه صنعتی «بوهمیا» در جمهوری چک واقع است.

-۹۴

(بهرروز یببی، نقشه و نمودار آماری نواحی بارشی ایران، صفحه‌ی ۵)

میزان بارش سالانه به‌طور میانگین در ناحیه خزر شرقی و ناحیه کردستان یک اندازه می‌باشد (۵۳۹ میلی‌متر) و در ناحیه کردستان بخش عمده بارندگی در فصل زمستان (۴۳ درصد) رخ می‌دهد.

-۹۵

(هژبر رهیمی، صفحه‌ی ۶)

در کشور کانادا، نوع خاک، ناحیه‌های متمایز از یکدیگر را بوجود می‌آورد و بر نوع پوشش گیاهی و کشت و ... نیز اثر می‌گذارد. خاک کریوزول که در شمال کانادا وجود دارد خاک یخ بسته نواحی توندرا است و خاک چرنوزیوم که در جنوب کانادا یافت می‌شود خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارهاست.

-۹۶

(مهدی‌ابراهیم علی نژاد، صفحه‌ی ۲ و ۳)

تصویر شماره (۱)، ناحیه‌ای مرطوب با پوشش گیاهی غنی و فعالیت دامداری را نشان می‌دهد. در این ناحیه به سبب بارندگی زیاد و رطوبت کافی، چمنزارهای وسیعی به‌وجود آمده و شرایط مناسبی برای دامداری و پرورش گاو فراهم شده است. نوع خانه‌ها و شکل سقف ساختمان‌ها نیز با ریزش‌های جوی و نوع فعالیت اقتصادی ساکنان ناحیه، یعنی نگهداری دام و علوفه، تناسب دارد.
تصویر شماره (۲)، یک ناحیه ساحلی با فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری را نشان می‌دهد. امکان تجارت دریایی موجب به وجود آمدن شهری با نقش بندری در کنار دریا شده است. جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل و نقل بار و مسافر موجب پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه شده است.

۹۷-

(هژبر، رحیمی، صفحه‌ی ۶)

زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند از بقیه متمایز می‌شوند. جنگل‌های تایگا بیشتر در مدارهای شمالی کره زمین و جنگل‌های بارانی استوایی بیشتر در نواحی اطراف استوا وجود دارند.

۹۸-

(ممدابراهیم علی‌نژاد، صفحه‌ی ۴)

تقسیم‌بندی نواحی برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی‌کردن مطالعات و تحقیقات درباره‌ی این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا بتوان برای آنها به طور صحیح برنامه‌ریزی کرد. وقتی یک محیط جغرافیایی را براساس معیارهایی به واحدهای کوچک‌تر تقسیم می‌کنیم، به طوری که هر واحد با واحد مجاور تفاوت داشته باشد، در واقع ناحیه بندی کرده‌ایم.

۹۹-

(ممدابراهیم علی‌نژاد، صفحه‌ی ۴)

تشریح عبارتهای نادرست:

(ب): مکان‌هایی که ویژگی‌های مشابه دارند، همان نواحی هستند.
 (پ): ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)
 (ت): ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی (طبیعی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...) همگون و خاصی دارد؛ به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.

۱۰۰-

(میبه مهبی، صفحه‌ی ۵ و ۷)

(الف) جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند. آنها با توجه به این معیارها، حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند.
 (ب) در نقشه پراکندگی نواحی قومیت‌ها در افغانستان، پشتون با ۴۲٪ بیشترین و بلوچ با ۲٪ کمترین نواحی کشور افغانستان را به خود اختصاص داده‌اند.
 (پ) معیارهای مربوط به عوامل انسانی: جمعیت، اقوام، دین، زبان، فرهنگ، نوع فعالیت‌های اقتصادی و ...

جامعه‌شناسی (۲)

مبحث سؤالات: جهان فرهنگی

۱۰۱-

(هاجر مغربی‌سینکی، صفحه‌ی ۵)

وقتی فردی درباره مسئله‌ای خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود به سر می‌برد؛ ولی هنگامی که اندیشه خود را به صورت گفتار یا نوشتار بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به محدوده جهان فرهنگی وارد می‌شود.

۱۰۲-

(ممدابراهیم علی‌نژاد، صفحه‌ی ۸)

گروهی جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان تکوینی ماده خامی است که جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۱۰۳-

(ممدابراهیم علی‌نژاد، صفحه‌ی ۸)

از نگاه قرآن، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد. قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید در عین حال جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

۱۰۴-

(مجتبی مهنائی، صفحه‌ی ۴)

بخش اجتماعی فرهنگ، زندگی اجتماعی انسان‌ها را دربرمی‌گیرد. این بخش هویت فرهنگی دارد.

۱۰۵-

(مجتبی مهنائی، صفحه‌ی ۴)

ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به بخش فردی جهان انسانی تعلق دارد. هر کدام از ما دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلیقات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر با ما در آن‌ها شریک نیستند.

۱۰۶-

(الوام میرزایی، صفحه‌ی ۳)

هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد. این پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ از انسان و جهان را می‌سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند.

۱۰۷-

(الوام میرزایی، صفحه‌ی ۳ و ۴)

پرسش‌های بنیادین به سه دسته اصلی تقسیم می‌شود:

- (الف) هستی‌شناسانه مانند: آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟
 (ب) انسان‌شناسانه مانند: آیا انسان موجودی مجبور و منفعل است؟
 (ج) معرفت‌شناسانه مانند: آیا تنها راه شناخت حس و تجربه است؟

۱۰۸-

(هژبر، رحیمی، صفحه‌ی ۶)

متفکران مسلمان جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند از نظر آنان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را هم به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

۱۰۹-

(هژبر، رحیمی، صفحه‌ی ۷)

براساس این دیدگاه جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

فلسفه

۱۱۰- (فامر مغربی سینگی، صفحه‌ی ۵)

بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع، اجازه بروز و ظهور می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز جویای فرهنگی متناسب با خود است.

مبحث سؤالات: چیستی فلسفه

۱۱۱- (ناهی پوهریان، صفحه‌ی ۴)

در میان انبوه افکار، مسئله‌ها و اعمال روزانه گاه و بی‌گاه برخی از سؤال‌های ویژه می‌جهد که اندکی بعد در میان انبوه آن افکار و اعمال گم می‌شود و عموم مردم اغلب از آن عبور و درباره آن نمی‌اندیشند.

۱۱۲- (فرهناز قان‌مهمری، صفحه‌ی ۶)

کامیابی در تفکرات فلسفی نیازمند دقت و تلاش فکری پیوسته و دائمی است. تا رفته رفته فرد بتواند با ورزیدگی عقلی از امور معمولی و روزمره عبور نماید و با دقت و نظم منطقی، در مسائل اصلی زندگی اندیشه کند و به پاسخ‌های مناسب دست یابد.

۱۱۳- (عاطفه‌ریابه صالحی، صفحه‌ی ۷)

تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند، به سؤال‌های مطرح شده در صورت سؤال موجب ظهور دانشی به نام «فلسفه» گشته است. به عبارت دیگر: دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند این قبیل سؤال‌هاست و «فیلسوفان» کسانی هستند که به این مسائل به صورت قانونمند و تخصصی پرداخته‌اند و پاسخ‌های دقیقی به این قبیل سؤال‌ها داده‌اند.

۱۱۴- (عاطفه‌ریابه صالحی، صفحه‌ی ۸)

«فلسفه» درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند و این، تفاوت اساسی فلسفه با سایر دانش‌هاست.

۱۱۵- (دینیز پایراری، صفحه‌ی ۹)

اگر کسی بپذیرد عالم طبیعت از ازل بوده است، و ما از او دلیل بخواهیم او باید دلیل معتبر و عقلانی بیاورد تا ما ادعایش را قبول کنیم و نمی‌تواند بگوید چون اکثر مردم معتقدند که جهان آغازی دارد، پس این نظر درست است.

۱۱۶-

(عاطفه‌ریابه صالحی، صفحه‌ی ۸ و ۹)

پژوهش‌های تجربی، تاریخی، نقلی، ذوقی و ادبی، هیچ‌کدام در مسئله‌های فلسفی کاربردی ندارند، و به حوزه‌های دیگر دانش، مانند علوم طبیعی، تاریخ، ادبیات، دین و عرفان تعلق دارند و برای حل مسئله‌های فلسفی عملیات فکری یا همان «پژوهش‌های عقلی» کاربرد دارند.

۱۱۷-

(فرهناز قان‌مهمری، صفحه‌ی ۸)

فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند و این، تفاوت اساسی فلسفه با سایر دانش‌هاست.

۱۱۸-

(مهمرسین امامی، صفحه‌ی ۹)

مسئله‌های فلسفی، از این جهت مانند مسئله‌های ریاضی هستند، یعنی میکروسکوپ و آزمایشگاه و تجربه و حواس به حل آن‌ها کمکی نمی‌کنند و فقط با «عملیات فکری» می‌توان به حل آن‌ها پرداخت.

۱۱۹-

(مهمرسین امامی، صفحه‌ی ۴)

پرسش‌های ویژه و بنیادین که در دانش فلسفه مورد بررسی قرار می‌گیرند شامل از کجا آمدن؟ در چه جهانی به سر بردن؟ چگونه باید زندگی کردن؟ و ... می‌شود. احتیاج ما به هوا برای زندگی پرسشی است علمی و نه فلسفی.

۱۲۰-

(مهمرسین امامی، صفحه‌ی ۸ و ۹)

این قبیل پرسش‌ها در فلسفه مورد بررسی و بحث قرار می‌گیرد.

روان‌شناسی

مبحث سوالات: روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه

-۱۲۱

(حامد مغربی سنکلی، صفحه‌ی ۱۸)

منظور از تعریف عملیاتی این است که در روش علمی، متغیر مورد نظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود، به گونه‌ای که همه افراد با مطالعه تعریف متغیر مورد نظر، به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی برسند. تعریف عملیاتی متغیر باعث سهولت اندازه‌گیری می‌شود. هرچه متغیر دقیق‌تر تعریف شود، اندازه‌گیری هم دقیق‌تر است.

-۱۲۲

(هژبر رحیمی، صفحه‌ی ۱۸ و ۱۹)

در روش علمی هر متغیر باید به طور دقیق بیان شود. به این ویژگی، «تعریف عملیاتی» می‌گویند. منظور از تعریف عملیاتی این است که در روش علمی متغیر مورد نظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود. میزان راستگویی و ترس و شجاعت از جمله مواردی است که قابل بررسی به طور دقیق و عینی نیستند اما در سایر موارد با استفاده از آزمون می‌توان تعریف دقیق را به دست آورد.

-۱۲۳

(حامد مغربی سنکلی، صفحه‌ی ۱۷ و ۱۸)

بخش «الف»: روشن‌سازی موقعیت نامعین همانند نور در شب تاریک است: هرچه بر شدت نور افزوده می‌شود، از مقدار تاریکی کاسته می‌شود.
بخش «ب»: در روش علمی همواره به دنبال جستجوی چیزی هستیم. در جستجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد.
بخش «ج»: مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که، هر چند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجهه دانشمند، برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است (نظام‌دار بودن).
بخش «د»: دانشمند با طرح مسئله، موقعیت ناشناخته را خلق می‌کند. به واسطه روش علمی، موقعیت ناشناخته روشن می‌شود.

-۱۲۴

(میتبی مهنائی، صفحه‌ی ۱۶)

شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک و روش‌های شهودی مبتنی بر درک درونی است. روش‌هایی که عرفا برای کسب شناخت دارند در این مقوله قرار دارد. مهم‌ترین ویژگی این شیوه، شخصی و غیرقابل تعمیم بودن آن روش‌ها است.

-۱۲۵

(مهمرابراهیم نژاد، صفحه‌ی ۱۲)

فرضیه جمله‌ای خبری است که به صورت خردمندانه بیان می‌شود. مثل گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود و روشن نشدن ماشین به علت ضعیفی باطری است.

-۱۲۶

(هژبر رحیمی، صفحه‌ی ۱۹)

در برخی موارد روان‌شناسان نمی‌توانند به راحتی همانند فیزیک‌دانان عمل کنند. به دلیل رعایت مسائل اخلاقی و نیز پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، روش علمی همواره با محدودیت‌هایی مواجه است.

-۱۲۷

(الهام میرزائی، صفحه‌ی ۱۲ و ۱۳)

الف) مجموعه‌ای از قوانین علمی، نظریه را شکل می‌دهند.
ب) پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله شروع می‌شود.
پ) نظریه‌های علوم تجربی را بر اساس «سودمندی» و «کاربردی بودن» می‌سنجند.
ت) سطح ظاهری یک نظریه، ساختار شکلی و نحوه نگارش آن است و منظور از سطح تجربی، تجربه‌پذیری و پژوهش‌پذیری آن است.

-۱۲۸

(الهام میرزائی، صفحه‌ی ۱۲)

ب) فرضیه‌ها می‌توانند ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال بیابند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.
ت) در سلسله مراتب بیان‌های علمی، فرضیه دومین مرحله است.

-۱۲۹

(مهمرابراهیم علی نژاد، صفحه‌ی ۱۰)

مورد گزینه «۱» در علم فیزیک بررسی می‌شود در حالی که پاسخ علمی به سایر پرسش‌ها در علم روان‌شناسی بررسی می‌شود.

-۱۳۰

(میتبی مهنائی، صفحه‌ی ۱۶)

به دلیل این‌که شخص با مطالعه کتاب و استناد به نظریات موجود در کتاب به این نتیجه رسیده است که اجزاء منظومه شمسی بدون قاعده در فضا قرار نمی‌گیرند. پس منبع شناخت مورد استفاده وی استناد به نظر صاحب نظران و مقام صلاحیت‌دار است.